

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Освітня програма	38669 Стоматологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	221 Стоматологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	38669
Назва ОП	Стоматологія
Галузь знань	22 Охорона здоров'я
Спеціальність	221 Стоматологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Удод Олександр Анатолійович, Гринкевич Людмила Георгіївна, Фастовець Олена Олександрівна (керівник)
Залучений представник роботодавців	не застосовується
Дати візиту до ЗВО	18.11.2020 р. – 20.11.2020 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26232>

Програма візиту експертної групи <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/29511>

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Загальні враження про ОП, найголовніші висновки щодо відповідності Критеріям

ОП забезпечує концептуальні та методологічні знання в галузі стоматології; спеціалізовані уміння/навички, необхідні у сфері професійної діяльності лікаря-стоматолога; сприяє розширенню та переоцінці вже існуючих знань та професійних практик; навчає критичному аналізу, оцінці та синтезу нових ідей. Наукова робота здобувачів у сукупності з методологічним компонентом, отриманим за рахунок теоретичної підготовки, забезпечують вміння проведення наукових досліджень. Аспіранти також здобувають комунікативні компетентності, серед яких вміння використовувати академічну іноземну мову. Випускники ОП демонструють значну авторитетність, інноваційність, самостійність, академічну доброчесність, мають схильність до самоаналізу та саморозвитку. Змістовний аналіз представленої ОП дозволяє стверджувати про наявність «критичної маси дослідників» на відносно молодому стоматологічному факультеті (рік його створення – 2006), які спільно працюють в одному руслі наукового пошуку із залученням підтримки іноземних партнерів. За цих обставин ОП здатна забезпечити повноцінну освітню та наукову підготовку здобувачів за рахунок розмаїття можливостей для презентації, апробації, обговорення результатів НДР та консультації з їх приводу, а також представляє собою конкурентоспроможний продукт на ринку освітніх послуг не тільки в Україні, а й за кордоном. ОП демонструє «загалом відповідність» за усіма критеріями. Виявлені недоліки не є суттєвими, не носять системного характеру та можуть бути виправлені.

Підсумок сильних сторін програми та позитивних практик

ОП має виражений регіональний контекст, пов'язаний з науковими школами судової стоматології, функціональної реабілітації стоматологічних хворих, стоматологічної допомоги дітям в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду. Викладання судової стоматології забезпечує пріоритетність ОП. Серед переваг ОП можливість як наукової, так і професійної співпраці із європейськими ЗВО. Інноваційний характер ОП зумовлений впровадженням розробок європейського освітнього простору, що, зокрема, полягає у скороченні обсягу загальних дисциплін та переважанні дисциплін професійної спрямованості. ОП має високий рівень фінансування за рахунок бюджетних та грантових коштів. При формуванні ВК враховані здобутки наукових шкіл профільних кафедр. ОП здатна забезпечити високий рівень мовних компетентностей. ЗВО сертифікований на підготовку та проведення міжнародного тесту на знання англійської мови як іноземної із видачою сертифікатів відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти APTIS (British Council). При визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів за ОП враховуються інтереси здобувачів, які є переважно аспірантами вечірньої та заочної форми навчання. В умовах карантину для викладання навчальних дисциплін застосовується електронний ресурс e-learn.uzhnu.edu.ua, що не виключає можливості безпосереднього спілкування здобувачів з науковими персоналом для безперервного виконання НДР. В рамках ОП започатковано та має перспективи на подальший розвиток програма стажування здобувачів у європейських ЗВО та стоматологічних клініках. До проведення аудиторних занять залучені викладачі-сумісники, досвідчені лікарі-стоматологи, зокрема іноземці. Значна увага приділяється стажуванню науково-педагогічних працівників за кордоном, також існує практика їх матеріального заохочення за системою щорічного рейтингування. ЗВО має потужну клінічну та лабораторну матеріальну базу, яка постійно вдосконалюється, оновлюється, модернізується. ЗВО фінансово забезпечує залучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації в іноземних журналах, участі у спільних дослідницьких проєктах. В ЗВО здійснюється матеріальна стимуляція публікацій здобувачів у виданнях Scopus та Web of Science через систему преміювання. Передбачені соціальні потреби (гуртожитки, ідальні і буфети, плавальний басейн, спортивний зал, футбольні поля, танцювальний зал, вокальна студія). Позитивною практикою ОП є спільна (колективна) діяльність усіх стейкхолдерів у процесі розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП, що здійснюється у демократичній формі; до процесу залучаються іноземні роботодавці, які є співробітниками ЗВО. Заклад спроможний організувати разову спеціалізовану вчену раду зі спеціальності.

Підсумок слабких сторін програми та рекомендації з її удосконалення

У процесі розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОП приймають участь головним чином внутрішні стейкхолдери. Рекомендується в більшій мірі залучити зовнішніх стейкхолдерів, зокрема потенційних роботодавців з європейських ЗВО та приватних клінік. Враховуючи, що найбільш ефективною формою оцінки функціонування ОП є опитування, рекомендується проводити анкетування, бажано анонімно, серед диференційованих груп стейкхолдерів (студенти, здобувачі, випускники, викладачі, роботодавці) з подальшим аналізом та оприлюдненням результатів на електронному ресурсі ЗВО. В зв'язку з цим ЕГ рекомендує ЗВО створити сектор моніторингу або залучити відповідальних осіб для забезпечення внутрішньої оцінки та аналізу якості освітнього процесу. На думку ЕГ, освітня компонента ОП занадто звужена до набуття здобувачами практичних навичок лише за темами НДР, що вони виконують. Рекомендується розширити цикл загальних дисциплін введенням ОК, вагомим у програмі підготовки докторів філософії, «Біостатистика» та «Академічна доброчесність». Для збільшення рівня професійної підготовки рекомендується ОК та ВК доповнити викладанням сучасних технологій лікування стоматологічних хворих. Недоліком ОП, який потребує усунення, є відсутність педагогічної практики. Рекомендується ввести години на її проведення в навчальний план, а також створити методичне забезпечення, зокрема у вигляді Положення. Виходячи з можливостей університетської мовної підготовки, недостатня кількість результатів міжнародних тестів на знання англійської мови рівня B2 та вище. Рекомендується створити систему заохочення здобувачів щодо підготовки та проходження міжнародної сертифікації зі знання іноземної мови. Здобувачі ОП не реалізують індивідуальну траєкторію їх підготовки вчасно. В зв'язку з цим, рекомендується проводити регулярні, бажано семестрові, публічні обговорення зі звітом аспірантів про хід

виконання дисертаційних досліджень. У правилах прийому до аспірантури не врахована клінічна специфіка, вступні іспити проводяться у вигляді співбесіди, а для вступу потрібна згода майбутнього наукового керівника. ЕГ рекомендується уточнити правила прийому щодо необхідності надання сертифікату спеціаліста, використовувати письмові форми екзаменування та скасувати вищезазначену згоду. Практики академічної мобільності та неформальної освіти знаходяться на етапі становлення. Враховуючи значний досвід їх проведення на інших ОНП, ЗВО рекомендується звернути увагу в цьому плані на ОНП «Стоматологія». ЕГ встановлена пасивність психологічної служби щодо роботи зі здобувачами. Рекомендується впровадити тренінги, семінари для підвищення стресостійкості, попередження професійного вигорання, особливо в умовах пандемії COVID-19. На електронних ресурсах, у відповідних положеннях, відсутня інформація щодо заходів ЗВО для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності, що рекомендується до усунення.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми:

1. Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти.

ОНП має чітко сформульовані цілі, які відповідають статуту <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/10528> та концепції інноваційного розвитку ДВНЗ «УжНУ» на 2015-2025 рр. https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/university-dev_strategy, зокрема це стосується міжнародного співробітництва та впровадження інноваційних технологій в освітній та науковий процес. Інформація про ліцензійний набір на ОНП (25 осіб, згідно Наказу МОН № 590 від 30.05.2016 р.) наводиться за лінком <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12782>. Станом на 01.19.20 за ОНП навчалось 33 здобувача. На жаль, інформація у відомостях щодо самооцінювання про контингент здобувачів та їх набір неузгоджена, що може бути пояснено технічною помилкою.

2. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін.

Особливістю даної ОНП є підготовка кадрів для внутрішніх потреб ЗВО. Переважна кількість випускників плануються до працевлаштування на власних профільних кафедрах. Більш того, 22 здобувача представленої ОНП вже є сумісниками на тих кафедрах, де навчаються. Виходячи з цього, цілі та ПРН ОНП головним чином визначались з урахуванням позицій та потреб саме цієї групи стейкхолдерів. У співбесідах з адміністрацією ЗВО, академічним персоналом, здобувачами та випускниками неодноразово зазначалось, що ОНП формується під час спільних зустрічей викладачів, здобувачів, студентів стоматологічного факультету різного формату. Навіть, фокус-група роботодавців була представлена співробітниками ЗВО, які є сумісниками в приватних стоматологічних клініках, а також директором університетської клініки Ляхіною М. В. Зі слів декана стоматологічного факультету, проф. Костенка Є. Я, а також голови ради молодих вчених стоматологічного факультету ДВНЗ УжНУ Горзової Л.Ф. на факультеті створена робоча група стейкхолдерів, яка у режимі відкритого опитування, вільного спілкування з Гарантом, спільного прийняття рішень визначає шляхи удосконалення ПРН ОНП. Узгоджені рішення затверджуються на Вченій раді факультету та на Вченій раді ЗВО (витяги з протоколів та протоколи відповідних нарад надані у додатку 1). Також в процесі формування програми використовується анонімне опитування, анкета до якого розташована на сторінці стоматологічного факультету на сайті університету https://docs.google.com/forms/d/1qTy9FmMo4uMAG4CaYRvK2db9WoLHRqYOowK-CvhRz5k/viewform?ts=5eb3dde&edit_requested=true&fbzx=-8445526757722246911. В анкетуванні з власної ініціативи можуть брати анонімну участь всі учасники освітнього процесу. Отримані результати мають низьку інформативну цінність, тому що не зрозуміла фокус-група. Надані ЕГ на запит і представлені у додатку 2 результати опитування 23 осіб виявились взагалі не показовими, тому що не зрозуміло статус осіб, що надавали інформацію. Під час роботи ЕГ з'ясовано, що в опитування не були залучені такі групи стейкхолдерів, як студенти (за словами голови студентського профкому стоматологічного факультету Владислава Колядюка в анкетах, за якими проводиться їхнє опитування, відсутні запитання щодо їх бачення аспірантури), а також зовнішні незалежні роботодавці, що не є співробітниками ЗВО, а отже мають незалежне неупереджене бачення цілей та ПРН ОНП, до яких можна віднести (зі слів декана стоматологічного факультету, проф. Костенка Є. Я) представників закордонних приватних стоматологічних клінік та європейських закладів освіти різного рівня. Зі слів здобувачів опитування серед них проводиться раз на рік, проте будь-які результати цієї процедури на сайті ЗВО відсутні. Зі слів проректора з науково-педагогічної роботи, доц. Короля І. І., інформація отримана з анкетування має конфіденційний характер і не повинна знаходитися у

відкритому доступі. Зі співбесіди з академічним персоналом відомо, що результати анкетування обговорюються на засіданнях факультету.

3. Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм.

За словами декана стоматологічного факультету, проф. Костенка Є. Я., випускники ОНП затребувані у країнах, сусідніх до Закарпаття, а також інших країнах Європи, що спричинює конкуренцію самого ЗВО, який не може задовольнити власні потреби у науково-педагогічних кадрах. Представлена ОНП є, безумовно, оригінальною, що пов'язано з регіональним контекстом, а саме врахуванням екологічної ситуації в Закарпатті щодо проблеми йод-фторного дефіциту ендемічних та антропогенно-забруднених територій та її впливу на стоматологічне здоров'я цього регіону України. Також пріоритетним, характерним лише для цієї ОНП зі стоматології, є розробка такого науково-практичного напрямку як судова стоматологія, що надає їй додаткові переваги на ринку освітніх послуг. До особливостей ОНП слід віднести співпрацю з ЗВО Європейських країн, зокрема щодо можливості виконання НДР здобувачів, про що свідчать приведені в додатку 3 договори. При створенні ОНП був врахований досвід двох ЗВО - Львівського НМУ ім. Данила Галицького та Дебреценського університету (Угорщина). Зі слів Гаранта ОНП такий вибір програм-аналогів обумовлений тим, що з одного боку, це територіально найближчі ЗВО, що мають аналогічні ОНП, з іншого – з Дебреценським університетом підписана угода про співпрацю, є велика кількість спільних наукових робіт, тоді як ОНП ЛНМУ є зразком традиційної ОНП зі стоматології для України. Гарант зазначив, що саме досвід угорських колег спонукав їх до скорочення освітньої компоненти власної ОНП до 35 кредитів за рахунок дисциплін загальної підготовки. Таким чином, на думку розробників, у представленій ОНП найкращим чином поєднанні здобутки вітчизняної науко-педагогічної школи, а також інноваційні елементи європейської системи навчання.

4. Освітня програма дозволяє досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності). За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти, програмні результати навчання повинні відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня.

ОНП 2019 р. відповідає рівню НРК першої редакції постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 р. № 1341(посилання: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/ed20111123#Text>). Нові концептуальні та методологічні знання в науково-дослідній та/або професійній діяльності в галузі стоматології, які набуті на основі особистого комплексного дослідження та є основою для відкриття нових напрямів і проведення подальших досліджень, відповідають ПРН 1.1-1.3. Критичний аналіз комплексних проблем, синтез нових складних ідей в рамках власної дослідницької школи, які дають змогу глибоко переосмислювати наявне і забезпечувати вагомий приріст нового системного знання та модернізації професійної практики, та розв'язання складних соціально значущих проблем з використанням дослідницько-інноваційних методів, відповідають ПРН 2.1-2.11. Лідерство, вільне компетентне спілкування в діалоговому режимі з широким колом фахівців та громадськістю в науковій та професійній діяльності в галузі стоматології, відповідають ПРН 3.1-3.5. Ініціювання оригінальних дослідницько-інноваційних комплексних проектів, спрямованих на розв'язання складних соціально значущих проблем, лідерство та автономність під час їх реалізації, глибоке усвідомлення та відповідальність за наукове обґрунтування стратегічних рішень, достовірність прогнозування розвитку суспільства, безперервний саморозвиток і самовдосконалення, відповідальність за розвиток інших, зокрема в межах власної дослідницької школи, відповідають ПРН 4.1-4.4.

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 1.

До сильних сторін ОНП щодо проектування та цілей освітньої програми, насамперед, слід віднести її оригінальність, що має регіональний контекст, а також її пріоритетність, пов'язану із викладанням судової стоматології. Серед переваг ОНП, що робить її привабливою для здобувачів, є можливість як наукової, так і професійної співпраці із європейськими ЗВО. Серед позитивних характеристик ОНП, що теж певною мірою, визначають її оригінальність, слід назвати її інноваційний характер, зумовлений впровадженням розробок європейського освітнього простору з досвіду аналогічної ОНП Дебреценського університету (Угорщина). При створенні ОНП врахований не тільки регіональний, а й галузевий контекст, а також потреби ринку праці, що проявляються у значному попиті на випускників не тільки в Україні, але й закордоном. Географічне розташування ЗВО сприяє залученню до навчання громадян ЄС. Сильною стороною ОНП є зацікавленість та готовність керівництва УжНМУ в її розвитку, що полягає у прагненні впровадження кращих світових практик освітньо-наукового процесу, про що йдеться в концепції інноваційного розвитку ДВНЗ «УжНУ» на 2015-2025 рр.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 1.

Визначення цілей та ПРН ОНП повинно мати більш спрямований характер. Найкраща форма для цього – опитування визначених диференційованих груп стейкхолдерів за спеціально створеними для кожної групи опитувальниками – студенти, здобувачі, викладачі, роботодавці – з подальшим аналізом та оприлюдненням результатів проведеного опитування на ресурсі ЗВО. Представлений зразок анкети, наданої для аналізу, та відсутність заходів щодо спрямованого формування групи опитування, не дозволяє використати отримані результати для покращення цілей та ПРН ОНП. Декан стоматологічного факультету, проф. Костенко Є.Я. зазначив про відтік кадрів за кордон, що свідчить про конкурентоспроможність освітніх послуг, а отже необхідність активних дій, які повинні полягати в залученні іноземців з країн ЄС до навчання за представленою ОНП. На сьогодні з двох іноземців, що навчаються за ОНП, один громадянин Єгипту, який вже асимілювався в Україні, та громадянин Грузії, тоді як під час співбесіди з менеджментом ЗВО мова йшла про зацікавленість європейських роботодавців. Саме з урахуванням їх потреб повинна розвиватися ОНП, що передбачає їх залучення до формування цілей та ПРН. В цілому, до більш конструктивного визначення цілей та ПРН ОНП рекомендуємо в більшій мірі залучати зовнішніх незалежних роботодавців, а не тільки роботодавців, що є сумісниками у ЗВО. Також при формуванні цілей та ПРН ОНП доцільно враховувати інтереси потенційних абітурієнтів - студентів. На думку ЕГ, збільшити ефективність ОНП допоможе анкетування з питань формування цілей та ПРН не тільки аспірантів, але й усіх груп стейкхолдерів. Бажаним є документальне підтвердження інформації щодо врахування інтересів здобувачів вищої освіти, роботодавців та академічної спільноти під час формулювання цілей та ПРН ОНП, зокрема результати опитування та/або анкетування усіх груп стейкхолдерів, яке повинне знаходитися у вільному доступі на електронному ресурсі ЗВО. Також з огляду на конкурентоспроможність представлених освітніх послуг не тільки на теренах України, а і на європейському та міжнародному ринку, слід приділити більшу увагу популяризації (наприклад, через соціальні мережі) та рекламній діяльності ЗВО щодо даної ОНП.

Рівень відповідності Критерію 1.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 1.

ОНП має чіткі цілі, які пов'язані з місією та стратегією ЗВО. Цілі та ПРН ОНП визначаються переважно з позицій та потреб стейкхолдерів, а також враховують тенденції розвитку спеціальності 221 «Стоматологія», ринку праці, галузевий і регіональний контекст та досвід аналогічних вітчизняних та іноземних ОНП. ПРН відповідають дев'ятому рівню НРК. Проте під час проведення експертизи встановлені факти недостатньо ефективного залучення стейкхолдерів до формування цілей ОНП та ПРН, тоді як сама процедура має бути більш прозорою за рахунок оприлюднення порядку її проведення на електронному ресурсі ЗВО.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності).

Обсяг освітньої складової ОНП 2019 р., яка представлена до акредитації, відповідає вимогам прописаним у статті 5 Закону України «Про вищу освіту» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>) та складає 35 ЄКТС, з яких 23 ЄКТС приходяться на ОК, спрямовані на формування компетентностей, визначених НРК за спеціальністю 221 Стоматологія третього рівня вищої освіти. На дисципліни за вибором приходиться 12 ЄКТС, що відповідає вимогам. Обсяг ОНП та відповідних освітніх критеріїв також відповідає вимогам п. 27 «Порядку підготовки здобувачів ступеня доктора філософії...». Зокрема ОП, які забезпечують здобуття глибинних знань із спеціальності, складають 16 ЄКТС; оволодіння загальнонауковими компетентностями – 4 ЄКТС; набуття універсальних навичок дослідника – 9 ЄКТС; здобуття мовних компетенцій – 6 ЄКТС. Документом, який регламентує розробку, затвердження, періодичний перегляд та закриття ОП, є Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм, розміщене на сайті ЗВО за посиланням <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>. ОНП 2016 у вільному доступі <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/27703>. ОНП 2019 у вільному доступі <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/29605>. ОНП 2019 р. різниться від попереднього варіанту 2016 р. описанням, наявністю матриць відповідності програмних компетентностей та забезпечення ПРН відповідними ОК, описанням форми атестації. Обсяг ОНП зменшено з 60 до 35 кредитів. Проєкт програми 2019 знаходився на обговоренні у вільному доступі на сайті ЗВО <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/24758>. ОНП 2020 у вільному доступі <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/29601>. Організація навчального процесу регламентується Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора

філософії у ДВНЗ "УжНУ" <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/27552>. Навчальний план 2019 р. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25151>. Навчальний план 2020 р. <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/29600>. Навчальний план 2016 р. у додатку 4. Робочі програми знаходяться за посиланням <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/25060>. Розклад <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/29530>.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, складають логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дозволяють досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання.

Зміст ОНП має чітку структуру. ОК, включені до ОНП, складають логічну взаємопов'язану систему (структурно-логічна схема наведена в ОНП). Так, першочергове вивчення ОК 01, 02, 03 та 05 у першому семестрі забезпечує здобувачу отримання знань та навичок наукового дослідника для подальшого здійснення НДР. Одночасно після вивчення ОК 06 здобувач має можливість подальшого підвищення рівня своєї професійної підготовки шляхом проходження ВК першого та другого блоку. Також слід зазначити, що ВК із запропонованих блоків, попри те, що вони всі мають професійне спрямування, відрізняються за наповненням. ВК з першого блоку мають більш прикладне значення для виконання НДР, тоді як ВК з другого – дозволяють підвищити рівень якості надання стоматологічної допомоги. ОНП структурована у контексті загального часу навчання - за роками та семестрами навчання, а також за обов'язковими та вибірковими компонентами. Вибіркові компоненти розбиті на два блоки, в кожному з яких потрібно обрати по 1 дисципліні по 6 ЄКТС. Освітня компонента ОНП реалізується протягом першого року навчання. Обов'язкові освітні компоненти, включені до ОНП, у сукупності призводять до досягнення цілі та всіх ПРН, що продемонстровано у відповідній матриці. Здійснений експертною групою аналіз дозволяє стверджувати, що кожний ПРН повністю охоплений змістом ОНП. ПРН та компетентності, визначені ОНП, в повній мірі забезпечуються за рахунок обов'язкових освітніх компонент.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною).

Зміст ОНП відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності, а саме галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 221 Стоматологія, що забезпечується викладанням ОК «Клініко-експериментальне обґрунтування застосування сучасних стоматологічних технологій та експертна оцінка якості лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей і дорослих» (4 ЄКТС), 9 ВК першого блоку по 6 ЄКТС, 4 ВК другого блоку по 6 ЄКТС. Наукова компонента ОНП передбачає виконання аспірантами дисертаційних досліджень, що відповідають спеціальності 221 Стоматологія (перелік тем дисертаційних досліджень здобувачів у додатку 5). ОК «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі» (6 ЄКТС), «Теорія та методологія класичної та сучасної філософії» (4 ЄКТС), «Презентація наукових результатів, створення об'єктів інтелектуальної власності та управління науковими проектами» (3 ЄКТС), «Сучасні інформаційні технології» (3 ЄКТС) забезпечують фундамент для проведення наукових досліджень. Проте, на думку ЕГ, в блоці зазначених дисциплін ОНП бракує ОК «Біостатистика». Так, за результатами співбесіди зі здобувачами встановлено недостатній рівень володіння сучасними методами статистичної обробки. Здобувач Алмаші В. М. під час співбесіди вказував, що набув навичок статистичного аналізу під час вивчення дисципліни «Сучасні інформаційні технології», тоді як згідно результатів ознайомлення з цією програмою вона не містить подібного матеріалу. Проф. Костенко Є. Я. наголосив на тому, що здобувачі набувають навичок статистичної обробки результатів дослідження під час студентства. Поруч з тим, поява нових, більш досконалих, та одночасно більш складних методів статистичного аналізу, наприклад, ANOVA, а також необхідність їх застосування для можливості публікації у міжнародних виданнях, робить знання рівня магістра недостатніми. Ще одна дисципліна, яка на думку ЕГ, може бути введена до ОНП це «Академічна доброчесність», що сприятиме більш комфортному існуванню здобувачів у академічному середовищі. ОК «Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять» навчають аспіранта викладати спеціальність «Стоматологія». На думку ЕГ, теоретичної підготовки щодо викладацької діяльності в ОНП недостатньо. Як зауваження до ОНП, слід вказати на відсутність в навчальному плані годин /кредитів на проходження педагогічної практики. Проте під час співбесіди з начальником навчальної частини Штимаком А. Ю. він визнав помилковість такого підходу до педагогічної практики і запевнив про введення її в навчальний план 2020 р.

4. Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін у обсязі, передбаченому законодавством.

Основним механізмом формування індивідуальної освітньої траєкторії є вибіркові дисципліни, порядок вибору яких наведений у «Положенні про порядок реалізації здобувачами вищої освіти права на вільний вибір навчальних дисциплін» за посиланням на сайті <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22963>. Здобувачі мають можливість обрати дисципліни на сторінці <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/25059>. Разом з тим, приведений тут перелік дисциплін не диференційований на ОК та ВК, що на думку ЕГ утруднює здобувачу формування своєї освітньої траєкторії. Зі слів здобувача Алмаші В. М., свій вибір ВК здобувачі здійснюють головним чином, виходячи з теми дисертаційного дослідження. Обрана ВК вноситься до індивідуального науково-навчального плану. Його зразок за

посиланням <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/21506>. Індивідуальна освітня траєкторія передбачає вибір аспірантом двох дисциплін у обсязі 12 кредитів ЄКТС на першому курсі: ВК 01 з переліку з 9 дисциплін та ВК 02 з переліку з 4 дисциплін. Аналіз змісту ВК, які пропонуються для вибору та вивчення здобувачам, дозволяє стверджувати, що вони здатні забезпечити формування ПРН як загальної, так і професійної підготовки аспіранта. При формуванні переліку дисциплін за вибором професійного спрямування враховані здобутки наукових шкіл усіх профільних кафедр. Індивідуальна траєкторія здобувачів також визначається можливістю обрання напрямку наукових досліджень та наукового керівника, а також формуванням індивідуального графіку досліджень, як клінічних, так і лабораторних, протягом усього періоду навчання. Зразки індивідуальних науково-навчальних планів здобувачів 1- 4 років навчання, що підтверджують вищесказане, надані у додатку 6.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дозволяє здобути компетентності, необхідні для подальшої професійної діяльності.

Практична підготовка аспірантів згідно представленої ОНП ведеться у трьох напрямках - викладач, лікар-стоматолог, науковий дослідник. Відповідно набуття компетенцій щодо викладацької діяльності забезпечують такі ОК, як «Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять» (3 кредити, 90 годин). На жаль, закріплення набутих знань під час педагогічної практики на профільних стоматологічних кафедрах ОНП не передбачено, що слід назвати недоліком, який потребує усунення. Викладання спеціальності іноземними мовами забезпечується здобуттям мовних компетентностей за рахунок ОК «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі» (6 кредитів, 180 годин). Сильною стороною ОНП є можливість вибору однієї мови з трьох (англійська, французька, німецька). Зі слів завідувача кафедри англійської філології, доц. Голік С.В., ЗВО сертифікований на підготовку та проведення міжнародного тесту на знання англійської мови як іноземної із видачою сертифікатів відповідно до Загальноєвропейської рекомендації. Проте, не дивлячись на високий рівень викладання іноземних мов, на запит ЕГ, ЗВО надали результати міжнародних тестів на знання англійської мови лише 6 осіб, з яких В1 – 2 особи, В2 – 2 особи, С1 – 2 особи) та 1 особа – А 2 з італійської мови (додаток 6). Набуття компетенцій лікаря-стоматолога забезпечується проведенням навчання на базі чотирьох науково-практичних центрів ЗВО. Під час інтерв'ювання здобувачі зазначали задоволення якістю професійної підготовки в аспірантурі, яка дозволяє підвищити рівень володіння базовими практичними навичками зі спеціальності, які вони здобули під час навчання в магістратурі. Отримання компетенцій, пов'язаних із науковою роботою, передбачається за рахунок виконання дисертаційного дослідження на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (soft skills), що відповідають заявленим цілям.

В ОНП набуття здобувачами соціальних навичок відбувається під час вивчення циклу дисциплін загальної підготовки ОК «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі», «Теорія та методологія класичної та сучасної філософії», «Презентація наукових результатів, створення об'єктів інтелектуальної власності та управління науковими проектами», «Сучасні інформаційні технології», «Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять». Про високий рівень оволодіння соціальними навичками (soft skills) свідчили результати співбесіди з випускниками та здобувачами. Вони демонстрували ЕГ високий рівень культури спілкування, ініціативність під час бесіди, ерудованість, можливість висловлювання своєї думки, чіткі та ґрунтовні відповіді на запитання, дотримання субординації, готовність до співпраці, тощо. Сюди можна віднести демонстрацію ораторських здібностей, управління часом, лідерські характеристики та роботу в колективі. Окрім продемонстрованих здобувачами комунікативних навичок, ОНП дозволяє їм представляти результати наукових досліджень українською та англійською мовами. Досвід співпраці з колегами забезпечує опанування навичок відстоювання своєї точки зору із дотриманням етичних принципів та на підставі принципів академічної доброчесності.

7. Зміст освітньої програми урахує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності).

Професійний стандарт підготовки докторів філософії за спеціальністю 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» на даний час відсутній. За відсутності Стандарту, зазначимо, що представлена до атестації ОНП включає цикли дисциплін, які забезпечують оволодіння аспірантом компетентностей з чотирьох складових НРК для дев'ятого рівня (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF>). Оволодіння загальнонауковими (філософськими) компетентностями, спрямованими на формування системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору забезпечується нормативними дисциплінами з циклу загальної підготовки «Філософія науки», «Академічна доброчесність» (6 ЄКТС). Здобуття мовних компетентностей передбачає навчання ОК «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі» обсягом 6 ЄКТС. Набуття універсальних навичок дослідника забезпечують «Теорія та методологія класичної та сучасної філософії» (4 ЄКТС), «Презентація наукових результатів, створення об'єктів інтелектуальної власності та управління науковими проектами» (3 ЄКТС), «Сучасні інформаційні технології» (3 ЄКТС). Здобуття глибинних знань зі спеціальності забезпечують ОК «Клініко-експериментальне обґрунтування застосування сучасних стоматологічних технологій та експертна оцінка якості лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей і дорослих» (4ЄКТС), ВК першого блоку «Судова стоматологія» , «Комплексна медико-інформаційна ідентифікація особи за

одонтологічним статусом», «Експертна оцінка морфо-функціональних змін зубо-щелепного апарату як результату стоматологічного лікування і реабілітації хворих», «Біоматеріалознавство в стоматології», «Біоактивні матеріали, біодеградація», «Фізичні аспекти проблеми біосумісності», «Апаратура і методи візуалізації в медицині. Біосенсорні системи, фармакохімія біомаркерів. Спектрофотометрія як метод в медичних системах візуалізації», «Сучасні клінічні методи фізіотерапії та діагностики в стоматології», «Лазеротерапія. Фотодинамічна терапія» по 6 ЄКТС, ВК другого блоку «Сучасні методи профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей», «Основи апаратурно-хірургічного лікування зубощелепних аномалій у дітей з використанням скелетної опори на міні-імплантатах», «Особливості знеболення у дітей», «Невідкладні стани, перша медична допомога на амбулаторному прийомі» по 6 ЄКТС.

8. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) реалістично відбиває фактичне навантаження здобувачів, є відповідним для досягнення цілей та програмних результатів навчання.

ОНП передбачає 35 ЄКТС, або 1050 годин. При цьому загальне аудиторне навантаження складає 396 годин (37,7 %), тоді як решта 62,3 % (654 годин) – самостійна робота. Серед аудиторних годин лекції складають 182 годин, практичні заняття – 214. Виконання всіх ОК передбачене протягом першого року навчання. Кількість годин на тиждень на першому семестрі – 21, на другому – 20. Кількість екзаменів - 5; заліків – 6 (сесія відбувається у грудні та квітні). Протягом усього терміну навчання здобувач виконує наукову роботу у довільному графіку, затвердженому в індивідуальному плані навчання в аспірантурі. При цьому наукове звітування відбувається тричі: наприкінці I, II та III курсів навчання, а також після 7 семестру IV курсу, після чого здобувач займається оформленням дисертаційної роботи. Атестація здобувача (захист дисертаційної роботи) відбувається наприкінці IV курсу. На момент акредитації повне додержання навчального плану лише у 1 з 7 здобувачів (Гончарук-Хомін М.), який захистив освітньо-кваліфікаційну роботу. В зв'язку з цим, ЕГ рекомендує розробникам ОНП звернути увагу на практику семестрової та річної проміжної атестації здобувачів у вигляді регулярних публічних обговорень, під час яких аспіранти звітують про хід своїх дослідницьких проєктів. За словами завідувача аспірантури Дешко Н. В. звітна документація здобувачів – індивідуальний науково-навчальний план та звіти. Проте бажаним для формування індивідуальної траєкторії виконання дисертаційного дослідження наявність індивідуального плану наукової роботи. Після ознайомлення з представленими зразками індивідуальних науково-навчальних планів (додаток 6) для ЕГ залишилось незрозумілим, куди вносяться результати навчання (оцінки). Особливістю представленої ОНП є канікули протягом 2 місяців. У відповідь на запит ЕГ начальник навчального відділу Штимак А. Ю. відповів, що наявність таких тривалих канікул не суперечить нормативним документам та не збільшує фактичне навантаження здобувачів протягом решти навчального року. Крім того він зазначив умовність визначення канікулярного періоду для здобувачів II-IV років навчання. Він також відзначав, що при визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів за ОНП враховуються інтереси здобувачів, зокрема форма їх навчання (заочна, вечірня) та характер діяльності за основним місцем роботи, що було підтверджено під час співбесіди з даною фокус-групою. Головним механізмом регулювання є звернення здобувачів до робочої групи на стоматологічному факультеті, яку очолює декан, проф. Костенко Є. Я. Слід відзначити достатню ефективність функціонування ОНП у дистанційному режимі. За свідченнями як академічного персоналу, так і безпосередньо здобувачів, для викладання навчальних дисциплін застосовуються GoogleMeet платформи, а також Moodle, на якому працює електронний ресурс e-learn.uzhnu.edu.ua <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/29527>. ЕГ був наданий доступ до цього ресурсу, що дозволило нам пересвідчитись в його наповненості.

9. У разі здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою освіти структура освітньої програми та навчальний план узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти.

Підготовка здобувачів вищої освіти за дуальною формою навчання представленою ОНП не передбачена.

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 2.

ОНП є оригінальною з позицій скорочення обсягу загальних дисциплін та переважання дисциплін професійної спрямованості. При формуванні переліку дисциплін за вибором професійного спрямування враховані здобутки наукових шкіл усіх профільних кафедр, зокрема із судової стоматології, вивчення екологічної ситуації в Закарпатті щодо проблеми йод-фторного дефіциту ендемічних та антропогенно-забруднених територій та її вплив на стоматологічну захворюваність, функціональної реабілітації стоматологічних хворих із застосуванням дентальної імплантації. ВК наближені до тематики дисертаційних досліджень. ОНП здатна забезпечити якісний науковий результат у формі дисертаційного дослідження, що може бути захищене в кваліфікованій спеціалізованій раді, тому що передбачає оволодіння сучасними технологіями проведення НДР, отримання високого рівня професійної підготовки, а також обрання актуальної та оригінальної тематики роботи, що відповідає напрямку наукових шкіл зі стоматології у ЗВО. Можливість реалізації ОНП в університеті дозволяє забезпечити високий рівень мовної підготовки, зокрема запропонувати здобувачам три мови до вивчення. Значною перевагою ЗВО є те, що він

сертифікований на підготовку та проведення міжнародного тесту на знання англійської мови як іноземної із видачою сертифікатів відповідно до Загальноєвропейської рекомендації з мовної освіти APTIS (British Council). В умовах карантину для викладання навчальних дисциплін застосовуються GoogleMeet платформи, а також Moodle, на якому працює електронний ресурс e-learn.uzhnu.edu.ua, наповнений необхідною інформацією щодо освітньої компоненти ОНП, до якого є доступ у всіх здобувачів. Одночасно для безперервного проведення власного НДР вони мають можливість безпосереднього спілкування з науковим керівником та дотичним науковим персоналом. При визначенні співвідношення фактичного навантаження та обсягу окремих освітніх компонентів за ОНП враховуються інтереси здобувачів, зокрема форма їх навчання (заочна, вечірня), а також особливості їх графіку за місцем роботи.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 2.

Скорочення циклу загальних дисциплін призвело до браку в ОНП таких ОК, вагомих у програмі підготовки докторів філософії, як «Біостатистика» та «Академічна доброчесність». Недоліком ОНП є відсутність педагогічної практики в НП, що можна виправдати тим, що натеper більшість здобувачів (22 з 33) є співробітниками клінічних кафедр та мають такий досвід, як основне робоче навантаження. Освітня компонента щодо практичних навичок зі стоматології занадто звужена до навичок наукового дослідження та фрагментів наукових тем окремих теперішніх дисертантів. На думку ЕГ ОК та ВК зі стоматологічних дисциплін потребують наповнення сучасними технологіями лікування стоматологічних хворих, оволодіння якими дозволить підвищити рівень професійної підготовки здобувачів. На жаль, при наявності вибору вивчення трьох мов обирають одну – англійську. З цих позицій, як варіант, ЕГ рекомендує ввести другу іноземну мову як ВК. Не дивлячись на заявлений високий рівень викладання іноземних мов, на запит ЕГ, ЗВО надали результати міжнародних тестів на знання англійської мови, згідно яких лише 4 здобувача мають сертифікат рівня B2 та вище. Для збільшення ефективності аспірантури рекомендується проводити регулярні, бажано семестрові, публічні обговорення зі звітом аспірантів про хід виконання дисертаційних досліджень. Сприятиме формуванню індивідуальної траєкторії виконання дисертаційного дослідження наявність у здобувачів індивідуального плану наукової роботи.

Рівень відповідності Критерію 2.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 2.

Обсяг ОНП та окремих ОК відповідає вимогам законодавства та передбачає цикли дисциплін загальної та професійної спрямованості відповідно до чотирьох складових НРК. Розроблена структурно-логічна схема ОНП дозволяє аспіранту послідовно досягти заявлених ОНП та виконати дисертаційне дослідження. ОНП за наповненням відповідає предметній області спеціальності. ОНП забезпечує можливість формування індивідуальних освітніх траєкторій як під час навчального процесу за рахунок достатньої кількості навчальних дисциплін на вибір, так і при виконанні НДР, а також забезпечує опанування соціальних навичок. ОНП та навчальний план передбачають набуття компетентностей, необхідних для подальшої професійної та наукової діяльності. Обсяг ОНП та окремих ОК відповідає фактичному навантаженню здобувачів. Проте ОНП потребує доопрацювання щодо розширення циклу загальних дисциплін, вдосконалення існуючих ОК та ВК зі стоматології, організації педагогічної практики, підвищення рівня мовної підготовки, а також оптимізації заходів щодо контролю виконання освітньо-кваліфікаційних робіт.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному веб-сайті закладу вищої освіти.

Правила прийому на навчання за ОНП 221 «Стоматологія» оприлюднені на офіційному сайті УжНМУ за посиланням Додаток А до Правил прийому до ДВНЗ "УжНУ" в 2020 році (uzhnu.edu.ua). В Інфо-центрі Приймальної комісії за посиланням Інфо-центр » 2 Програми вступних випробувань (uzhnu.edu.ua) приведена процедура вступного іспиту зі стоматології і за посиланням 12343 (uzhnu.edu.ua) та іноземної мови Інфо-центр » Вступний іспит із іноземної мови (uzhnu.edu.ua). На сайті ЗВО оприлюднений розклад вступних іспитів (листопад 2020) за посиланням 29645 (uzhnu.edu.ua). Тут же приведені розміри оплати за навчання на 2020/2021 навчальний рік Інфо-центр » Розміри оплати за навчання на 2020/2021 навчальний рік (uzhnu.edu.ua). Інформація щодо вступу дублюється за лінками <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient/phd> та <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/139>. Правила прийому є прозорими, чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Правила забезпечують доступ до навчання за ОНП за неупередженим конкурсом, а також враховують знання іноземної мови при наявності сертифіката міжнародного зразка. Під час бесіди з

експертами здобувачі відзначили, що всю інформацію щодо вступу до аспірантури вони отримали з офіційного сайту.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми.

Вимоги до вступників враховують особливості спеціальності «Стоматологія» та специфіку третього рівня вищої освіти. Для здобуття ступеня доктора філософії за спеціальностями медичного спрямування, до яких належить стоматологія, приймаються особи, які здобули ступінь магістра (ОКР спеціаліста) з відповідної спеціальності медичного спрямування. Програми вступних випробувань формуються на рівні освітнього рівня магістра (спеціаліста) зі спеціальності «Стоматологія». Проте для здійснення клінічного прийому, про який йдеться мова для клінічної аспірантури, якою є «Стоматологія», і про можливість якого багатократно згадували усі учасники ОНП, виникає необхідність наявності сертифікату лікаря-спеціаліста (для вітчизняних громадян) або свідоцтва про навчання в клінічній ординатурі (для іноземців). Подібного роду інформація на сайті відсутня. При вступі враховується наявність опублікованих наукових і винаходів, при відсутності яких оцінюється науковий текст (доповідь, дослідницька пропозиція, проект) зі спеціальності «Стоматологія». Програмою передбачено проведення вступного випробування у формі співбесіди зі стоматологічних дисциплін. Однак, на думку ЕГ, усна форма екзаменування має частку суб'єктивізму, тоді як більш неупередженою формою оцінки абітурієнтів є стандартизований письмовий іспит, наприклад, тестування. Від вступника вимагають достатньої мовної підготовки, що відповідає рівню B2 Загальноєвропейських рекомендацій та підтверджується наявним сертифікатом або перевіряється за результатами складання вступного іспиту. Вступне випробування з дисципліни «Іноземна (англійська) мова» представляє собою лексико-граматичні тестові завдання. Воно проводиться у вигляді письмового тесту на множинний вибір (із вибором однієї правильної відповіді з чотирьох поданих, який повинен визначити рівень сформованості репродуктивних лексичних і граматичних навичок. При вступі передбачено надання згоди передбачуваного наукового керівника на здійснення наукового керівництва дисертаційного дослідження здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії. На думку ЕГ така вимога є зайвою. Для конкурсного відбору осіб під час вступу на навчання для здобуття ступеня доктора філософії конкурсний бал обчислюється як сума результату вступного іспиту із спеціальності, помноженого на ваговий коефіцієнт 0,6; результату вступного іспиту з іноземної мови, помноженого на ваговий коефіцієнт 0,2; результату презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень, помноженого на ваговий коефіцієнт 0,2; додаткового балу за наукові здобутки вступника.

3. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Визнання результатів навчання, отриманих у іноземних закладах регулюється Положенням про академічну мобільність студентів ДВНЗ "УжНУ" <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8324>, Положенням про перезарахування кредитів ЄКТС для учасників програм академічної мобільності <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20131>. Визначені в Положеннях правила є чіткими і зрозумілими, а також відповідають Лісабонській конвенції. Під час співбесіди з аспірантами експертна група встановила, що вони знають про свої права на визнання результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, в тому числі іноземних. Проректор з науково-педагогічної роботи Король І. І. під час співбесіди з фокус-групою керівництва ЗВО розказав про досвід визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності на інших ОНП. Проте на ОНП «Стоматологія» такий досвід відсутній, але існують його найближчі перспективи. Одночасно здобувач Іваськевич В. З. розповіла під час бесіди у відповідній фокус-групі про її навчання в університеті Фоджі (Італія), проте Гарант ОНП зазначив, що зазначені ПРН не відповідали ОНП, що не дозволило провести їх зарахування. Таким чином, досвід навчання здобувачів за кордоном цієї ОНП існує, але досвіду зарахування результатів навчання, отриманих в інших ЗВО, зокрема закордонних, немає.

4. Визначені чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Питання визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, регулюються відповідним Положенням <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22966>. Здобувачі зазначали про підвищення професійної кваліфікації на різного роду вебінарах, майстер-класах, зокрема онлайн. Проте практика визнання результатів навчання, отриманих в неформальній освіті, серед здобувачів цієї ОНП відсутня.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 3.

Сильною стороною ОНП за критерієм 3 є започаткування та перспективи подальшого розвитку програми академічної мобільності із європейськими ЗВО та стоматологічними клініками, з якими заключено договори про співпрацю.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 3.

Не прописані особливості умов вступу до аспірантури зі спеціальності 221 – «Стоматологія», яка є клінічною, щодо необхідності наявності сертифікату лікаря-спеціаліста (для вітчизняних громадян) або свідоцтва про навчання в клінічній ординатурі (для іноземців). Крім того, незрозумілою є практика надання згоди передбачуваного наукового керівника на здійснення наукового керівництва дисертаційного дослідження здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії при вступі. На думку ЕГ такий механізм обмежує можливості вступу до аспірантури випускників інших ЗВО, а також передбачає можливість суб'єктивізму та упередженості з боку потенційних наукових керівників. Більш об'єктивною формою оцінки, зокрема під час вступних іспитів, порівняно з співбесідою, яка натеper практикується ЗВО під час вступних іспитів, є тестування, або письмові іспити. Експертна група рекомендує розвивати програму академічної мобільності здобувачів, яка згідно «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук» (пункт 28) вважається ознакою кращих практик. На жаль, натеper досвіду зарахування результатів навчання під час академічної мобільності та неформальної освіти немає, ця практика лише описана у відповідних Положеннях.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 3.

Правила прийому на навчання за ОНП є чіткими та прозорими. Вони забезпечують доступ на навчання на третьому рівні за неупередженим конкурсом, а також враховують особливості самої ОНП. У ЗВО розроблені та оприлюднені правила визнання результатів навчання аспірантів в інших ЗВО. У ОНП визначено чіткі та зрозумілі правила зарахування результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Проте ОНП потребує вдосконалення щодо відповідності цьому критерію, зокрема доповнення правил вступу до аспірантури з урахуванням клінічної специфіки, можливого перегляду правил вступу та форм екзаменування, а також розвитку практики академічної мобільності та визнання результатів навчання неформальної освіти.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи.

Форми та методи навчання на даній ОНП базуються на принципах академічної свободи та творчих наукових підходах і повною мірою відповідають заявленим цілям та програмним результатам навчання. Відповідно «Положення про організацію освітнього процесу» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5951>), в освітньому процесі застосовують такі форми, як навчальні заняття, самостійна робота, науковий семінар, практична підготовка. Досягнення цілей та ПРН забезпечують інтерактивні методи навчання, у тому числі лекції, практичні заняття з комп'ютерним або письмовим тестуванням, презентаціями, виконанням завдань науково-методологічного спрямування, тренінги, майстер-класи, експериментальні та клінічні дослідження з оприлюдненням результатів тощо, при цьому застосовуються проблемні підходи у навчанні. У зв'язку зі складною епідеміологічною ситуацією, навчання переведено в дистанційний режим. Відповідність вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи на даній ОНП забезпечується за рахунок вільного доступу до інформації про зміст та цілі навчання, яку майбутні здобувачі отримували під час навчання у магістратурі, об'єктивної та прозорої процедури відбору, вільного вибору форми навчання на ОНП, наукового напрямку дослідження, кафедри та наукового керівника. Здобувачі мають можливість впливати на формування освітньої складової ОНП, про що свідчить їх участь у засіданнях робочої групи та відповідні пропозиції, залежно від напрямку дисертаційних досліджень (додаток 1). Вибіркові навчальні дисципліни в обсязі 12 ЄКТС здобувачі також обирають вільно, відповідно до наукового напрямку (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22963>). Повною мірою реалізували своє право на вільний вибір навчальних дисциплін в межах освітньої складової, за даними опитування, 78,3% здобувачів, частково реалізували 17,4%. За результатами того ж опитування, 91,3% здобувачів на даній ОНП вважають достатнім перелік навчальних дисциплін, інші 8,7% вважають його частково достатнім (додаток 2). Важливо також, що 82,6% здобувачів вважають наявну інформацію про обрану ОНП повною, 17,4% здобувачів лише частково задоволені повнотою цієї інформації. Опитування здобувачів проводяться щорічно,

анкети можна заповнити дистанційно у гугл-формі (https://docs.google.com/forms/d/1qTy9FmMo4uMAG4CaYRvK2db9WoLHRqYOowK-CvhRz5k/viewform?ts=5e6b3dde&edit_requested=true) або на паперовому носії (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25484>). Результати аналізу опитування доводяться до відома кафедр, на сайті університету вони не оприлюднюються. Можливість впливати на зміст освітньої складової, залежно від наукових пріоритетів, надає можливість здобувачам формувати власну індивідуальну освітню траєкторію, що відбиває індивідуальний навчальний план (додаток б).

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб).

Повний обсяг інформації щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання доступний на сайті університету, де розміщені ОНП «Стоматологія» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/24774>), навчальний план (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25151>), робочі програми навчальних дисциплін (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25060>). Ця інформація доводиться до відома аспірантів та здобувачів на зборах на початку навчального року, на засіданні робочої групи за даною ОНП (додаток 1), на першому занятті з відповідної навчальної дисципліни, інформація також доводиться до відома у формі силабуса.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми.

У ході виконання освітньої складової ОНП аспіранти та здобувачі мають можливість навчатися за вибірковими дисциплінами, які вони обрали, у тому числі, відповідно до своїх наукових інтересів. Такий підхід створює певне підґрунтя для поєднання навчання та наукових досліджень, для більш глибокого оволодіння науковою інформацією, яка потрібна для виконання науково-кваліфікаційної роботи. Оскільки освітня складова запланована на перший рік навчання, подальші роки присвячені науковій складовій (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/24774>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25151>). Аспіранти та здобувачі приймають безпосередню участь у виконанні НДР кафедр. Так, робота аспіранта Зорівчак Т. І. «Клініко-лабораторне обґрунтування вибору методу лікування пульпітів тимчасових зубів» є фрагментом НДР кафедри стоматології дитячого віку «Комплексне обґрунтування надання стоматологічної допомоги дітям, які проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду» (N держреєстрації 0119U101329), дисертаційне дослідження аспіранта Діжак В. І. «Експертна клініко-лабораторна оцінка якості прямих реставрації композиційними матеріалами дефектів твердих тканин зубів» входить, як фрагмент, до НДР кафедри ортопедичної стоматології «Клініко-лабораторне дослідження сучасних стоматологічних технологій та експертна оцінка якості методик лікування» (N держреєстрації 0118U004526) (додаток 5). Клінічні дослідження аспіранти та здобувачі проводять у лікувальних закладах різних форм власності, з якими університет має відповідні договори, наприклад, з ТОВ «Університетська стоматологічна поліклініка» (від 03.01.2018 р.), КНП «Закарпатська обласна клінічна стоматологічна поліклініка Закарпатської обласної ради» (від 02.01.2020 р.), ТОВ «Медичний центр «Vitrus» (від 02.01.2020 р.), ТОВ «Стоматологічна клініка «Д/М» (від 02.01.2020 р.) тощо (додаток 3). Дослідження виконуються також у Науково-дослідницькому і навчальному центрі молекулярної мікробіології та імунології слизових оболонок, який входить до структури університету. Про результати своїх досліджень аспіранти та здобувачі доповідають на науково-практичних конференціях, міжнародних конгресах та форумах, публікують тези та статті, зокрема, у періодичних фахових виданнях України за період з 2016 року опубліковано 66 статей, у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та Web of Science, – 20 статей (додаток 7). Аспірант Гончарук-Хомин М. Ю. має 9 статей у виданнях цих баз. При цьому, відповідно до «Положення про преміювання авторів та авторських колективів за наукові дослідження, опубліковані в виданнях, які індексуються в БД Scopus та/або Web of Science, в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26356>), університет відшкодовує кошти авторам публікацій у виданнях, що входять до зазначених наукометричних баз. Публікації у власних виданнях університету для аспірантів є безоплатними.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі.

Перегляд та оновлення ОНП «Стоматологія» відбувається, відповідно до «Положення про порядок розроблення, моніторинг та періодичний перегляд освітніх програм» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22968>). Дана ОНП була розроблена у 2016 році (схвалена Вченою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол №5 від 12.05.2016 р.), переглянута у 2019 році (схвалена Вченою радою ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протокол №7 від 25.06.2019 р.) (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/24774>) (додаток 1). До циклу професійної підготовки в якості нормативної введено навчальну дисципліну «Клініко-експериментальне обґрунтування застосування сучасних стоматологічних технологій та експертна оцінка якості лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей і дорослих» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25151>). Оновлення змісту освіти стосується, перш за все, навчальних дисциплін циклу професійної підготовки. Відповідно до запитів та дослідницької зацікавленості аспірантів,

здобувачів та викладачів, з урахуванням новітніх наукових досягнень, доповідей на наукових конференціях, участі у майстер-класах та вебінарах з залученням відомих європейських фахівців, а також за результатами наукових досліджень кафедр, робочі програми щорічно оновлюються, тобто відбувається перманентна оптимізація змісту навчання. Оновлені за змістом робочі програми навчальних дисциплін розміщені на сайті університету (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/25060>) та доступні для стейкхолдерів. Значний внесок в оновлення програм вносять науково-педагогічні працівники університету за результатами власних наукових досліджень, зокрема, відносно судової стоматології, введення якої до переліку вибіркових навчальних дисциплін, як пріоритетної, є особливістю даної ОНП, функціональної реабілітації стоматологічних хворих, а також надання стоматологічної допомоги дітям в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду, що надає ОНП регіональній спрямованості. Постійне удосконалення та оновлення змісту навчання сприяють підвищенню привабливості даної ОНП, її особливості та пріоритети, наближеність до вимог європейського освітнього простору та регіональний контекст забезпечують достатній рівень конкурентоздатності, що підтверджується значною кількістю аспірантів та здобувачів за даною ОНП і високим попитом з боку роботодавців.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти.

Затверджена у 2019 році «Стратегія інтернаціоналізації ДВНЗ «Ужгородський національний університет» визначає міжнародне співробітництво пріоритетним (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20139>). Університет співпрацює з 118 іноземними партнерами, приймає участь в європейській програмі підтримки академічної мобільності Erasmus+, про що свідчать 8 угод для супроводу академічної мобільності, укладені в 2019 році (<https://www.uzhnu.edu.ua/en/infocentre/get/22528>). Розроблені «Положення про академічну мобільність студентів ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/8324>) та «Положення про перезарахування кредитів ЄКТС для учасників програми академічної мобільності» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20131>). У Науково-дослідницькому та навчальному центрі молекулярної мікробіології та імунології слизових оболонок протягом 2014-2019 років виконувалися міжнародні проекти «Рішення для оптимального вітамін-Д-харчування і здоров'я протягом всього життєвого циклу» та «Мережа знань та інновацій про короткі ланцюги постачання харчових продуктів» (керівник – професор Бойко Н. В.) (додаток 3). Співпрацю передбачала також угода з словацькою компанією «Petramed», що очолює доцент Петер Джуца, який працює на кафедрі терапевтичної стоматології за сумісництвом (додаток 3). Викладачі ОНП «Стоматологія» стажувалися в іноземних ЗВО. Професор Костенко Є. Я., професор Клітинська О. В., доцент Костенко С. Б., доцент Мельник В. С. у 2017 році були відряджені до НОУ «Академія Кошице» (Словацька Республіка) (накази ректора N294/09-28, N291/09-28, N295/09-28, N292/09-28 від 02.06.2017 р.), професор Костенко Є. Я. у 2018 році був відряджений до університету м. Барселони (Іспанія) (наказ ректора N428/06-06 від 02.11.2018 р.), професор Бойко Н. В. у 2019 році – до університету медичної ветеринарії та фармації м. Кошице (Словацька Республіка), доцент Брехлічук П. П. у 2018 та 2019 роках стажувався у госпіталах м. Лондона та м. Ковентрі (Велика Британія) (додаток 8). Аспірант Іваськевич В. З. за програмою Erasmus+ з 15.09.2019 р. до 28.02.2020 р. з метою семестрового навчання за договором про академічну мобільність перебувала в університеті м. Фоджа (Італія) (наказ ректора N330/06-06 від 13.09.2019 р.) (додаток 8). Аспірант Гончарук-Хомин М. Ю. мав численні доповіді на конференціях у Німеччині, Польщі, Бельгії, Індонезії, Саудівській Аравії. Він та професор Костенко Є. Я. є членами міжнародних організацій Osteuropa Verein Rechtsmedizin (Німеччина), International Organization for Forensic Odonto-Stomatology (Італія), Digital Dental Society (Італія-Швейцарія) (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9199>, <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5620>), вони є сертифікованими спеціалістами з ідентифікації осіб за стоматологічним статусом у випадках масових катастроф (за програмою Інтерполу). Аспіранти мають безкоштовний доступ до баз Scopus та Web of Science, університет компенсує витрати на публікації у таких виданнях.

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 4.

На ОНП активно реалізуються студентоцентризований підхід та принципи академічної свободи. Аспіранти та здобувачі вільно обирають форму навчання, науковий напрямок дослідження, кафедру та наукового керівника, мають можливість впливати на зміст освітньої складової ОНП та робочих програм навчальних дисциплін, формувати індивідуальну освітню траєкторію. За результатами наукових досліджень викладачів оновлення торкнулися судової стоматології, функціональної реабілітації стоматологічних хворих, стоматологічної допомоги дітям в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду, у чому полягають особливості та регіональна спрямованість даної ОНП. Аспіранти та здобувачі успішно поєднують навчання і дослідження, які виконують у клінічних закладах, у тому числі приватної власності, та Науково-дослідницькому і навчальному центрі молекулярної біології та імунології слизових оболонок. Викладачі ОНП стажувалися в іноземних ЗВО, аспірант Іваськевич В. З. за програмою Erasmus+ семестр навчався в університеті м. Фоджі (Італія). Аспірант Гончарук-Хомин М. Ю. є членом низки міжнародних організацій, виступав на численних наукових форумах за кордоном, він та професор Костенко Є. Ю. є сертифікованими спеціалістами з ідентифікації осіб за стоматологічним статусом у випадках масових катастроф (за програмою Інтерполу). Аспіранти та здобувачі мають безкоштовний доступ до міжнародних баз Scopus та Web of Science. Витрати на публікацію у таких виданнях відшкодовуються університетом.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 4.

Результати опитування аспірантів та здобувачів доводяться до відома керівництва ЗВО та викладачів кафедр, без оприлюднення на сайті університету. Рекомендовано аналіз результатів опитування в узагальненому вигляді без персоналізації оприлюднювати, зокрема, через сайт ЗВО, та доводити до відома аспірантів та здобувачів. Недостатньо широко використовуються можливості міжнародного академічного обміну за програмою Erasmus+. Необхідно більш активно залучати аспірантів та здобувачів ОНП до міжнародного співробітництва, у тому числі за програмою Erasmus+.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень B

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 4.

На ОНП реалізуються студентоцентризований підхід та принципи академічної свободи, аспіранти мають можливість впливати на перегляд ОНП, успішно поєднують навчання та дослідження. На ОНП за результатами власних досліджень викладають судову стоматологію та інші дисципліни, програма має також безперечну регіональну спрямованість. У той же час, недостатньо широко оприлюднюються результати опитування та використовуються можливості міжнародного академічного обміну.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дозволяють встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компоненту та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь.

Форми контрольних заходів визначені «Положенням про організацію освітнього процесу» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5951>), «Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262>), навчальним планом (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25151>), робочими програмами навчальних дисциплін (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25060>). Інформація щодо форми контрольних заходів наведена також в індивідуальних планах аспірантів та здобувачів (додаток 6). Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль (залік або іспит). Щодо критеріїв оцінювання, то їх містять робочі програми, розклад занять, відповідно до «Положення про оцінювання навчальних досягнень студентів ДВНЗ «УжНУ» за кредитно-модульною системою» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/16074>). Форми контрольних заходів та критерії оцінювання за результатами обговорення у фокус-групах для аспірантів та здобувачів достатньо зрозумілі. Надані результати аналізу опитування, а також приклади заповнених анкет не містять позиції щодо контрольних заходів, доступності та зрозумілості критеріїв оцінювання, однак підсумки фокус-груп переконливо доводять достатній рівень обізнаності аспірантів та здобувачів відносно зазначених питань. Відомості щодо форм контрольних заходів та критеріїв оприлюднюються на сайті університету у зазначених документах, крім того, у разі проведення зборів аспірантів на початку навчального року, а також у перший день навчання за певною дисципліною вони мають бути оголошені. Оскільки це здійснюється заздалегідь, поінформованість аспірантів та здобувачів є своєчасною. Звітування аспірантів та здобувачів щодо виконання індивідуального плану відбувається у кінці навчального року за певними етапами: на кафедрі, на засіданні Вченої ради стоматологічного факультету, потім звітування контролює науковий відділ. Згідно з ОНП, атестація аспірантів та здобувачів здійснюється за умови виконання освітньої складової у повному обсязі, після чого вони мають право на представлення своєї науково-кваліфікаційної роботи до захисту (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26539>).

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності).

Наразі Стандарт вищої освіти третього освітньо-наукового рівня зі спеціальності 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» не розроблений, його проект відсутній.

3. Визначено чіткі і зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для усіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема включають процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

Правила проведення контрольних заходів визначені «Положенням про організацію освітнього процесу» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5951>) та «Положенням про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262>). Відомості щодо правил, вимог та критеріїв оцінювання містять також робочі програми навчальних дисциплін. Зазначені документи розміщені на сайті університету, знаходяться у вільному доступі, аспіранти та здобувачі мають можливість заздалегідь з ними ознайомитись. Під час контрольних заходів аспіранти та здобувачі знаходяться в однакових умовах, що досягається рівнозначними за ступенем складності завданнями, їх кількістю, чітко визначеними та зрозумілими критеріями оцінювання, за рахунок чого забезпечується об'єктивність. Більшість вибіркового навчальних дисциплін завершуються тестовим комп'ютерним контролем, наразі йде робота щодо збільшення числа дисциплін з тестовим контролем. Аспіранти та здобувачі добре поінформовані про можливий конфлікт інтересів та шляхи його врегулювання, а також про порядок оскарження результатів контрольних заходів та їх повторного проходження, що з'ясувалося під час обговорення у фокус-групах. На сайті університету розміщені «Положення про порядок застосування заходів з врегулювання конфліктів та спорів (суперечок) у діяльності співробітників та здобувачів вищої освіти» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>), «Положення про порядок та методику проведення семестрових (курсних) екзаменів і заліків» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5952>) та «Порядок оскарження результатів (апеляція) оцінювання» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22967>). Окремі питання, дотичні до зазначених процедур, розкривають «Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії у державному вищому навчальному закладі «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262>), а також «Етичний кодекс» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22896>). Оскарження результатів оцінювання за процедурою має три етапи. Скаргу у присутності заявника розглядає апеляційна комісія, до складу якої, крім викладачів, входять представники самоврядування здобувачів. Терміни розглядання апеляції чітко визначені, рішення доводяться до відома заявника в письмовій формі. Повторне проходження контрольних заходів також регламентоване. Прикладів виникнення конфлікту інтересів під час проведення контрольних заходів, випадків необ'єктивного оцінювання з боку екзаменаторів, а також оскарження результатів або повторного проходження контрольних заходів в процесі обговорення у фокус-групах не виявлено.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політика, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, що послідовно дотримуються всіма учасниками освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності.

У «Положенні про академічну доброчесність в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>) та «Положенні про систему внутрішнього забезпечення якості освіти ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/19667>) чітко визначені політика, стандарти і процедури дотримання доброчесності. В університеті проводиться робота з популяризації академічної доброчесності шляхом інформування стейкхолдерів про її принципи і норми, залучення до проєктів «Культура академічної доброчесності: роль бібліотек» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/naukova-biblioteka-uzhnu-stala-ofitsijnim-partnerom.htm>), «Сприяння академічній доброчесності в Україні» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/uzhnu-doluchyvsia-do-proektu-akademichnoi-dobrochesnosti.htm>), «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/uzhnu-doluchyvsia-do-pro-Initsiativa-akademichnoji-dobrochesnosti.htm>) за участі організації «Американські Ради з міжнародної освіти». Зі здобувачами проводяться семінари з питань коректності відносно посилання на джерела інформації, складання наукових публікацій. У 2017 році було розроблено «Положення про комісію з питань академічної доброчесності та етики ДВНЗ «Ужгородський національний університет», згідно з яким була створена відповідна комісія (наказ ректора N444/01-17 від 27.03.2017 р.). У 2020 році склад комісії був оновлений (наказ ректора N490/01-06 від 05.06.2020 р.). Матеріали для перевірки на плагіат чітко визначені. Комісія надає експертну оцінку щодо запозичень, у разі порушень приймає відповідне рішення. Технологічна підтримка полягає у використанні ІТ-інструментів Unicheck та Strikeplagiarism (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/fakultety-uzhnu-matymut-zmogu-pereviryty-naukovi-roboty-Strikepla.htm>). Обидва ресурси мають угоди з МОН України. За твердженням учасників фокус-груп, вони добре знають процедуру перевірки, їх роботи неодноразово проходили її, порушень виявлено не було. У той же час, аспіранти та здобувачі запевнили, що усвідомлюють ступінь відповідальності за порушення, що свідчить про достатній рівень сформованості у них культури академічної доброчесності. Однак відсутні відомості щодо унеможливлення керівництвом науковою роботою з боку викладачів, що порушили доброчесність. У «Договорі про підготовку доктора філософії...» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/13630>) пункт 4.1 зобов'язує здобувача дотримуватися академічної доброчесності, крім того, розроблена форма, в якій аспіранти та здобувачі засвідчують ознайомлення з «Положенням про академічну доброчесність...» (додаток 9). Питання академічної доброчесності у контексті відповідності прийнятим у ЗВО положенням регулярно розглядаються на засіданні робочої групи ОНП у присутності аспірантів (протокол N2 від 11.11.2019 р., протокол N1 від 12.03.2020 р.) (додаток 1), що є свідченням постійної уваги до цих питань та готовності застосовувати зазначені у положеннях норми.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 5.

В університеті розроблені нормативні документи, які регламентують форми контрольних заходів і критерії оцінювання та з якими заздалегідь ознайомлюються аспіранти та здобувачі, у тому числі через сайт університету, вони є чіткими, зрозумілими та забезпечують об'єктивність оцінювання. Порядок оскарження результатів контрольних заходів передбачає три етапи з обов'язковим оприлюдненням рішення. Шляхи врегулювання можливого конфлікту інтересів визначаються відповідними положеннями, розміщеними на сайті університету. З метою популяризації академічної доброчесності та запобігання її порушень в університеті розроблені «Етичний кодекс», «Положення про академічну доброчесність», «Положення про комісію з питань академічної доброчесності та етики», в яких визначені політика та принципи дотримання академічної доброчесності. Аспіранти та здобувачі залучаються до участі у проєктах «Сприяння академічної доброчесності в Україні», «Ініціатива академічної доброчесності та якості освіти» (міжнародний проєкт) тощо. В університеті працює комісія з питань академічної доброчесності та етики, розроблений чіткий перелік матеріалів, які підлягають перевірці на академічний плагіат, функціонує ефективна процедура перевірки з використанням ІТ-ресурсів Unichek та Strikeplagiarism. У розроблених в університеті документах аспіранти та здобувачі засвідчують свої зобов'язання щодо дотримання академічної доброчесності.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 5.

У ході опитування аспірантів та здобувачів не підіймаються питання щодо об'єктивності контрольних заходів на ОНП, конфліктних ситуацій та їх врегулювання. Бажано було б збільшити перелік питань в анкетах з включенням зазначених позицій та оприлюдненням підсумків. Недостатньо систематизованими на ОНП виглядають заходи з імплементації розроблених у ЗВО нормативних положень щодо академічної доброчесності. Можливо, для більш широкого охоплення усіх питань щодо академічної доброчесності та їх упорядкування доцільно було б ввести викладання відповідної окремої навчальної дисципліни та передбачити заходи, що унеможливають керівництвом науковою роботою з боку викладачів, які порушили принципи доброчесності.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 5.

Форми контрольних заходів, процедури, вимоги та критерії оцінювання для аспірантів та здобувачів є цілком зрозумілими. Проводиться робота з популяризації академічної доброчесності, прийняті відповідні нормативні документи, функціонує механізм перевірки на академічний плагіат з залученням сучасних ІТ-технологій. У той же час, заходи з імплементації на ОНП розроблених у ЗВО положень потребують певної систематизації та підсилення.

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання.

Інформація відносно академічної та/або професійної кваліфікації викладачів, задіяних до реалізації даної ОНП, викладена у табл. 2 «Зведена інформація про викладачів». Однак з технічних причин навіть у відповідь на запит щодо додаткових матеріалів відомості, що мали знаходитись у колонках «Структурний підрозділ, у якому працює викладач», «Інформація про кваліфікацію викладача», «Стаж науково-педагогічної роботи», розміщені у колонці «Обґрунтування», тобто табл. 2 подана не зовсім коректно. Рівень кваліфікації викладачів, перш за все, навчальних дисциплін циклу професійної підготовки, відповідає, загалом, цілям та програмним результатам навчання. До викладання дисциплін, що безпосередньо пов'язані зі спеціальністю «Стоматологія», залучені професори та доценти, які займаються активною клінічною стоматологічною практикою та продуктивною науковою роботою, їх академічна та професійна кваліфікація, професійний та науково-педагогічний досвід, наукові здобутки цілком відповідають вимогам. Більшість викладачів навчальних дисциплін циклу загальної підготовки характеризуються так само. Щодо викладачів дисциплін циклу загальної підготовки Гвоздяк В. М., Хименця В. В., Суслікова Л. М. та Старости В. І., їх участь у реалізації даної ОНП за наведеними у табл. 2 навчальними дисциплінами обґрунтована рішенням ЗВО з зазначенням певних, індивідуально визначених аргументів. Відсутність рішення ЗВО щодо

обґрунтування залучення до ОНП викладача Вегеша М. М., який має численні публікації, у тому числі в іноземних виданнях, що не знайшли відображення у відомостях табл. 2, можливо, обумовлена суто технічними причинами, однак очевидною є необхідність більш виважено проводити добір викладачів, зокрема, дисципліни циклу загальної підготовки «Презентація наукових результатів та управління науковими проектами».

2. Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дозволяють забезпечити необхідний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми.

Залучення науково-педагогічних працівників до викладання на ОНП відбувається, відповідно до «Порядку проведення конкурсного відбору при заміщенні вакантних посад науково-педагогічних працівників та укладання з ними трудових договорів (контрактів) в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/10570>). Повною мірою прозора процедура конкурсного добору дозволяє забезпечити достатній рівень професіоналізму викладачів, які для викладання на ОНП повинні мати науковий ступінь та вчене звання, професійний досвід, широке коло наукових інтересів публікації у періодичних фахових виданнях, у тому числі іноземних, а також здатність до творчих пошуків та нових наукових ідей. Аспіранти та здобувачі цілком самостійно обирають напрямок наукового дослідження, кафедру, наукового керівника, однак важливо, щоб цей напрямок певним чином відповідав науковим інтересам керівника. Такий підхід повною мірою реалізується на ОНП «Стоматологія». Наприклад, аспірант Чобей А. С. виконує дисертаційне дослідження «Клініко-експериментальне обґрунтування первинної стабілізації дентальних імплантатів в різних типах кісток лицьового скелету», тема якого корелює з численними публікаціями наукового керівника, професора Костенка Є. Я. Дослідження аспіранта Шетелі В. В. «Клініко-експериментальне обґрунтування впливу дефіциту фтору та йоду на структуру та функції емалі зубів» цілком відповідає науковим інтересам керівника, професора Клітинської О. В. Дотичність теми роботи аспіранта Ониська Ю. М. «Вплив негайного навантаження ортопедичних конструкцій з опорою на дентальні імплантати на успішність реабілітації хворих з дефектами зубних рядів» до наукових публікацій його керівника, професора Потапчука А. М. є також очевидною (додаток 5). Такий підхід стосується наукової співпраці усіх інших аспірантів, здобувачів та їх керівників. На даній ОНП існують умови для створення разових спеціалізованих вчених рад для захисту дисертацій на здобуття ступеня доктор філософії.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу.

У складі робочої групи ОНП «Стоматологія» приймають участь представники практичної стоматології, зокрема, головний лікар ТОВ «Університетська стоматологічна поліклініка» Ляхіна М. В., яка під час засідання робочої групи (протокол №1 від 10.04.2009 р.) внесла пропозиції щодо змін в освітній програмі, підкресливши необхідність підсилення практичної підготовки (додаток 1). Залучення роботодавців до реалізації ОНП відбувається шляхом заключення договорів про сумісну діяльність з університетом з забезпеченням умов для проведення лікувально-консультативної, навчальної та наукової роботи. Договори укладені з ТОВ «Університетська стоматологічна поліклініка» (головний лікар Ляхіна М. В., договір від 03.01.2018 р.), КНП «Закарпатська обласна клінічна стоматологічна поліклініка Закарпатської обласної ради» (директор Лесів Р. А., договір від 02.01.2020 р.), ТОВ «Медичний центр «Vitrus» (директор Русін В. В., договір від 02.01.2020 р.), ТОВ «Стоматологічна клініка «Д/М» (головний лікар Мельничук Д. В., договір від 02.01.2020 р.) (додаток 3). Укладений також договір про співпрацю з стоматологічним факультетом університету м. Дебрецен (Угорщина), який можна вважати потенційним роботодавцем (додаток 3), тим більш, що головним роботодавцем для аспірантів та здобувачів є ЗВО, зокрема, університети та профільні кафедри.

4. Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців.

До аудиторних занять залучаються професіонали-практики, такі, як директор ТОВ «Медичний центр «Vitrus» к. мед. н. Русін В. В., який за сумісництвом працює доцентом кафедри стоматології післядипломної освіти з курсом терапевтичної та ортопедичної стоматології; головний лікар ТОВ «Стоматологічна клініка «Д/М» Мельничук Д. В., який за сумісництвом працює старшим викладачем тієї ж кафедри. Асистентом кафедри ортопедичної стоматології на умовах погодинної оплати тривалий час працював лікар-стоматолог I категорії Третяков С. І. (додаток 10). На кафедрі терапевтичної стоматології на посаді доцента працює за сумісництвом доцент Петер Джула, керівник стоматологічної клініки «Petramed» (Словацька Республіка).

5. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями.

В університеті розроблено «Положення про підвищення кваліфікації та стажування педагогічних та науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5950>). Для підвищення свого професійного рівня викладачі навчаються

на циклах тематичного удосконалення, які проводяться на профільних кафедрах післядипломної освіти, тим більш, що викладачі, які працюють на клінічних кафедрах, щорічно мають підвищувати професійну підготовку. Фаховий розвиток визначається також участю у науково-практичних конференціях, конгресах, форумах, майстер-класах, а у теперішній час найчастіше у відеоконференціях та вебінарах. Стажування за фахом науково-педагогічні працівники проходили і за межами країни. Професор Костенко Є. Я., професор Клітинська О. В., доцент Костенко С. Б., доцент Мельник В. С. у 2017 році були відряджені до НОУ «Академія Кошице» (Словацька Республіка) (накази ректора університету N294/09-28, N291/09-28, N295/09-28, N292/09-28 від 02.06.2017 р.), професор Костенко Є. Я. у 2018 році – до університету м. Барселони (Іспанія) (наказ ректора університету N428/06-06 від 02.11.2018 р.), професор Бойко Н. В. у 2019 році – до університету медичної ветеринарії та фармації м. Кошице (Словацька Республіка), доцент Брехлічук П. П. у 2018 та 2019 роках стажувався у госпіталях м. Лондона і м. Ковентрі (Велика Британія) (додаток 8).

6. Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності.

Університет стимулює розвиток викладацької майстерності науково-педагогічних працівників через рейтингове оцінювання усіх видів діяльності. Прозора та об'єктивна система, яка регламентована «Положенням про визначення рейтингів науково-педагогічних працівників ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/20421>), дозволяє встановити найкращих викладачів та, відповідно, стимулювати їх діяльність шляхом преміювання. В університетському рейтингу 2019 року керівник Науково-дослідницького навчального центру молекулярної біології та імунології слизових оболонок, професор Бойко Н. В. посіла друге місце та отримала премію. Окремо, на підставі «Положення про преміювання авторів та авторських колективів за наукові дослідження, опубліковані в виданнях, які індексуються в БД Scopus та/або Web of Science, в ДВНЗ «Ужгородський національний університет» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/26356>), заохочуються науково-педагогічні працівники, які друкують свої наукові праці у виданнях зазначених баз. У 2019 році за такі публікації у періодичних виданнях отримали премії професор Клітинська О. В., професор Потапчук А. М., доцент Брехлічук П. П. тощо. До дня заснування університету найкращі викладачі заохочуються почесними грамотами та подяками ректора. У 2019 році почесну грамоту отримали професор Добровольська М. К., доцент Горзов Л. Ф. та інші викладачі. Такі підходи стимулюють творчий пошук та сприяють науковому зростанню.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 6.

На ОНП «Стоматологія» до викладання навчальних дисциплін циклу професійної підготовки, що безпосередньо пов'язані зі спеціальністю «Стоматологія», залучені професори та доценти, які активно займаються клінічною стоматологічною практикою та науковою роботою, їх академічна та професійна кваліфікація, професійний та науково-педагогічний досвід, наукові здобутки цілком відповідають вимогам. Існують умови для створення разових спеціалізованих вчених рад за спеціальністю 221 «Стоматологія». Теми наукових розробок аспірантів та здобувачів відповідають напрямкам наукових досліджень викладачів. До організації та реалізації ОНП залучені представники роботодавців, у проведенні аудиторних занять приймають участь досвідчені лікарі-стоматологи Закарпаття, а також їх іноземний колега з Словацької Республіки. В університеті значну увагу приділяють професійному розвитку науково-педагогічних працівників, стажуванню за кордоном, розвитку викладацької майстерності та заохоченню викладачів за результатами щорічних рейтингів, а також за публікації у виданнях, що входять до наукометричних баз Scopus та/або Web of Science.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 6.

Недостатньо чітко обґрунтовано залучення до ОНП окремих викладачів навчальних дисциплін циклу загальної підготовки. Необхідно більш виважено підходити до добору викладачів дисциплін саме циклу загальної підготовки з точки зору відповідності їх академічної та/або професійної кваліфікації.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 6.

До організації та реалізації ОНП залучені досвідчені викладачі, представники роботодавців, професіонали-практики, у тому числі з-за кордону. Напрямки наукових досліджень аспірантів, здобувачів та їх наукових

керівників тісно корелюють. Існують умови для створення разових спеціалізованих вчених рад. В університеті функціонує система стимулювання професійного розвитку, викладацької майстерності та заохочення викладачів. Проте недостатньо чітко обґрунтовано залучення до ОНП окремих викладачів навчальних дисциплін циклу загальної підготовки.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми забезпечують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання.

У ДВНЗ «УжНУ» значна увага приділяється науковому інноваційному напрямку діяльності. Для цього є всі умови: науково-дослідницька лабораторія, навчальний центр молекулярної мікробіології та імунології слизових оболонок, кафедри клініко-лабораторної діагностики та фармакології стоматологічного факультету, де аспіранти спеціальності ОНП «Стоматологія» мають можливість визначати мікробіологічні та імунологічні дослідження захворювань ротової порожнини, висів біологічних матеріалів на селективні поживні середовища; дослідження тинкторіальних властивостей ізольованих мікроорганізмів з використанням сучасних мікроскопів Carl Zeiss. Також здійснюють ідентифікацію мікроорганізмів з використанням напівавтоматичних біохімічних тест-систем, дослідження антибіотикорезистентності представників оральної мікробіоти згідно з рекомендаціями європейського комітету тестувань чутливості до антимікробних препаратів. Дослідження локальної імунної відповіді СОПР проводять методом ІФА. ДВНЗ «УжНУ» єдиний в Україні, де визначають оральний мікробіом людини, обстеження локальної імунної відповіді СОПР. Молекулярно-генетичні дослідження проводять методом ПЛР на сучасному приладі Eгіа-MX. Метою ЗВО в наукових напрямах є реалізація превентивно-предиктивно-персоналізованої медицини в Україні. ЗВО має найбільшу в області наукову бібліотеку. Під час інтерв'ювання з аспірантами та НПП експертна група з'ясувала, що вони мають можливість користуватися наукометричними базами даних Scopus та Web of Science безкоштовно у вільному доступі. В університеті є інтернет-центр, дві лекційні зали, два фантомні класи, 17 стоматологічних кабінетів, де розміщено 24 стоматологічних установки, в тому числі мікроскоп для ендодонтичного лікування, операційна, відділення фізіотерапії, рентген – кабінет (радіовізіограф, цифровий ортопантомограф), 12 навчальних кабінетів та студентське кафе. В університеті будується третій поверх за європейськими стандартами задля сучасних технологій навчання; завідувач кафедри стоматології дитячого віку зазначила, що є можливість проводити лікування дітей у клінічних кабінетах під загальним наркозом, до цього залучаються аспіранти https://drive.google.com/drive/folders/1WqGbc1_gFhi7aX30lk4pjHSLkKm1MAEK.

2. Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, необхідних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми.

На зустрічі з адміністрацією, здобувачами освіти, НПП було виявлено, що у аспірантів є безоплатний доступ до інформаційних ресурсів, необхідних для навчання та наукової діяльності <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/3155>. Для користування є приміщення: бібліотеки, лабораторії, клінічні зали та кафедри, вільний доступ до ресурсів наукометричних баз Scopus та Web of Science. Серед здобувачів ОНП «Стоматологія» проводиться анкетування, опитування задля виявлення і врахування їх потреб (додаток 2). З метою підтримки аспірантів та НПП відповідно до критеріїв рейтингування ЗВО здійснюється матеріальна стимуляція публікацій наукових досліджень у наукометричних баз Scopus та Web of Science.

3. Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дозволяє задовольнити їхні потреби та інтереси.

Освітнє середовище є безпечним для життя та здоров'я здобувачів вищої освіти, про що свідчить, що у ЗВО на стоматологічному факультеті розроблені та затверджені інструкції й інші акти з охорони праці, протипожежної безпеки є відповідальні особи за технічну безпеку, які проводять інструктаж з техніки безпеки на робочих місцях усім учасникам освітнього процесу. Будівлі, їх інженерно-технічні мережі і приміщення знаходяться у належному санітарному стані. Технічний стан приміщень забезпечується шляхом вчасного проведення поточних ремонтів, облаштування у відповідності до санітарних норм та ДБН. Аспіранти та НПП проходять обов'язковий медичний огляд. В УжНУ є відділ соціально-психологічної служби однією із задач якої є вивчення соціально-психологічних та психолого-педагогічних проблем освітнього процесу. Практичний психолог проводить зустріч із здобувачами вищої освіти згідно з планом роботи, сприяє створенню умов для саморозвитку та самовиховання здобувачів, виконанню освітніх та виховних завдань https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/deps-centre_psy/science. Крім цього, повністю забезпечені соціальні та матеріальні потреби для здобувачів ОНП «Стоматологія», а саме: гуртожитки, (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/abiturient-dormitories>) ідуальні і буфети, плавальний басейн, (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/basejn-sportivno-ozdorovchogo-kompleksu-uzhnu.htm>) спортивний зал, (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/student-sportandleasure/sportcomplex>) футбольні поля, танцювальний/гімнастичний зал, (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/u-sportkompleksi-uzhnu-urochisto-vidkriliono-ovlenu-gimnastichnu.htm>) вокальна студія. Аспіранти мають можливість входити в спілку молодих письменників,

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою.

Освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти ДВНЗ «УжНУ», що навчаються за освітньою науковою програмою здійснює: центр гуманітарно-виховної роботи, профорієнтації (для вступу до університету, відбору обдарованої молоді, сприяння реалізації права здобувачів і випускників на працю та інформування випускників про вакантні посади на підприємствах, установах тощо) це сприяє організації змістовного відпочинку аспірантів у вільний час, надає методичну та практичну допомогу органам студентського самоврядування, студентській профспілці в організації та проведенні виховних заходів. Під час акредитації експертами було з'ясовано, що здобувачі освіти університету мають право на навчання за індивідуальним планом, вільні у виборі освітньої та професійної траєкторії, участі у програмах академічної мобільності, міжнародних конференціях. Аспіранти обмінюються інформацією між адміністрацією та здобувачами через соціальні мережі. При інтерв'юванні із здобувачами представники Ради молодих вчених надали інформацію про взаємодію між університетом та здобувачами, співпрацю із профкомом студентів з питань інформаційної підтримки аспірантів. Для вирішення юридичних та конфліктних питань в ЗВО є юридична клініка Ужгородського національного університету https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/s_subdivisions-law_clinic Студентська рада https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/student-self_government Відділ соціально-психологічної служби університету: https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/deps-centre_psy Наукове товариство, яке всебічно сприяє науково-дослідній, винахідницькій та іншій творчій діяльності студентів, аспірантів та молодих вчених, а також проведення соціально-просвітніх заходів у місті Ужгород https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/student-nauk_tov Під час інтерв'ювання з аспірантами, випускниками, НПП ОНП «Стоматологія» скарг зафіксовано не було.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови для реалізації права на освіту особами з особливими освітніми потребами, що навчаються за освітньою програмою.

З метою з'ясування права на освіту особами з особливими освітніми потребами в ЗВО створені умови для реалізації такого права. Експертами з'ясовано, що умови доступності до навчальних приміщень для осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення відповідно до вимог п.2.3. Статуту ДВНЗ «УжНУ» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268>). Наказом по університету №424/01-04 від 31.05.2018 року затверджено Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення в ДВНЗ «УжНУ», а також визначено відповідальних осіб за виконання даного порядку супроводу. Вступні випробування для осіб з особливими освітніми потребами проводяться з урахуванням особливих освітніх потреб, зазначених у заяві вступника, та рекомендацій медико-соціальної експертизи. Положення про допомогу особам з інвалідністю <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22035>.

6. Існує чітка і зрозуміла політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), яка є доступною для усіх учасників освітнього процесу та послідовно дотримується під час реалізації освітньої програми.

Під час онлайн-зустрічі із адміністрацією та здобувачами ОНП «Стоматологія» і НПП експертна з'ясувала, що у них конфліктних ситуацій не було. Політика і процедури вирішення конфліктних ситуацій, пов'язаних з сексуальними домаганнями, дискримінацією, корупцією здійснюється в університеті відповідно до положення щодо попередження і боротьби із дискримінацією та сексуальними домаганнями, положенням про врегулювання конфліктів: <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/22964>, у пункті 1.3 цього положення передбачено, що звернення, скарги можуть подаватися письмово чи усно до ректорату у дні прийому. Про результати скарг інформацію можна отримати, за бажанням позивача, усно/письмово. Адміністрація вчасно реагує на всі ситуації, що виникають у колективі здобувачів. Активна соціальна взаємодія забезпечується також відділом соціально-психологічної служби університету: https://www.uzhnu.edu.ua/uk/cat/deps-centre_psy Дієвим механізмом виявлення конфліктних ситуацій є надходження звернення з підписаними контактами для можливості зворотного зв'язку на скриньку довіри ЗВО <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/v-uzhnu-pratsyuye-skrinka-doviri.htm>.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 7.

Матеріальна база університету постійно вдосконалюється, оновлюється, модернізується. У ЗВО значна увага приділяється інноваційним технологіям навчання. Слід відзначити, що будується третій поверх за європейськими стандартами задля сучасних технологій навчання. Передбачені умови для лікування дітей у клінічних кабінетах під

загальним наркозом. Є сучасні фантомні класи. Для досягнення цілей та ПРН здобувачі ОНП «Стоматологія» працюють в сучасних лабораторіях та міжкафедральних лабораторіях, в котрих здобувачі проводять наукові дослідження згідно з планом виконання наукових робіт. Високий рівень безпеки та комфорту здобувачів. На стоматологічних кафедрах є стоматологічні установки, прицільні мікроскопи, радіовізіографи, це сприяє високому рівню реалізації освітнього та наукового процесів. Передбачені соціальні потреби для здобувачів ОНП «Стоматологія», а саме: гуртожитки, їдальні і буфети, плавальний басейн, спортивний зал, футбольні поля, танцювальний зал, вокальна студія. Аспіранти мають можливість входити в спілку молодих письменників, ауру «Академіка». З метою підтримки аспірантів та НПП відповідно до критеріїв рейтингування в ЗВО здійснюється матеріальна стимуляція публікацій наукових досліджень у наукометричних баз Scopus та Web of Science.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 7.

Слабкою стороною ЕГ вважає відсутність сектору моніторингу якості освіти у ЗВО. Це є необхідним для виявлення задоволеності: організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки здобувачів освіти, що навчаються за освітньо-науковою програмою. Одним із завдань сектору буде опитування та аналіз результатів анкетувань з метою поліпшення якості освіти, виявлення можливих конфліктних ситуацій серед аспірантів, порушень академічної доброчесності тощо. На думку ЕГ, слабкою стороною є робота психологічної служби. Рекомендуємо активніше проводити тренінги, семінари для здобувачів третього рівня освіти для підвищення стресостійкості, попередження професійного вигорання, особливо в умовах пандемії COVID-19.

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 7.

Матеріальні ресурси та освітнє середовище ДВНЗ «УжНУ» забезпечують належний рівень підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти за даною ОНП «Стоматологія». Інфраструктура та інформаційні ресурси сприяють у повній мірі забезпеченню досягнення програмних результатів навчання. Проте слабкими сторонами ОНП є відсутність сектору моніторингу якості освіти у ЗВО задля виявлення задоволеності учасників освітнього процесу: організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки, а також роботу психологічної служби, яка необхідна для здобувачів третього рівня освіти для підвищення стресостійкості, попередження професійного вигорання, особливо в умовах пандемії COVID-19.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми.

Розроблення, затвердження, моніторинг та періодичний перегляду ОНП регламентується «Положенням про систему забезпечення якості освітньої діяльності університету та якості вищої освіти» (система внутрішнього забезпечення якості) <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/18747>. Проект ОНП «Стоматологія» був розміщений на сайті університету, з ним могли ознайомитися всі стейкхолдери. Проект ОНП пройшов публічне обговорення у 2019 році. На засіданнях кафедр, вченої ради університету були враховані та затверджені всі надані пропозиції, а саме: зменшено кількість кредитів з 60 на 35; термін навчання зменшено до одного року, внаслідок цього збільшений час для здобувачів на виконання наукової роботи; визначено 12 дисциплін на вибір; вивчення досвіду інших медичних університетів з метою поліпшення якості ОПП та адаптації її в європейському просторі. Наразі підготовлено новий проект ОНП з метою вдосконалення можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів шляхом адаптації програми до наукових інтересів аспірантів та популяризації академічної доброчесності. Залучення здобувачів до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти за даною ОНП відбувалося постійно за допомогою застосування формальних та неформальних (спілкування з відділом аспірантури) способів. Оновлення відображаються у відповідних структурних елементах ОНП (навчальному плані, матрицях, робочих навчальних програмах дисциплін та ін.).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми.

У 2019 році здобувачі брали участь в обговоренні ОНП «Стоматологія». Вони реалізували своє право на вільний вибір навчальних дисциплін в межах освітньої складової. Таким чином, аспіранти мають можливість впливати на наповнення змісту освітньої програми, залежно від наукових пріоритетів, формувати власну індивідуальну освітню траєкторію, що прописано в індивідуальному навчальному плані (додаток 6). У внутрішньому забезпеченні якості ОНП, відповідно до Положення <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/18747>, активну участь беруть представники: Ради молодих вчених, студентське наукове товариство (СНТ) шляхом обговорення проблем, пропозицій, що турбують здобувачів освіти. Рада молодих вчених активно співпрацює із адміністрацією ЗВО, відділом аспірантури, особливо з питань якісної реалізації ОНП, інтернаціоналізації, розвитку проектної діяльності. Представниками Ради молодих вчених та СНТ в контексті цієї програми презентовані можливості академічної мобільності, академічної доброчесності, матеріально-технічного забезпечення лабораторій витратними матеріалами. Рада молодих вчених допомагає молодим науковцям розвивати свій науковий потенціал, а також розширює можливості співпраці викладач-здобувач на рівень наукового взаємозв'язку. Під час зустрічей з'ясовано, що за останні роки здобувачі займають призові місця на Всеукраїнських, міжнародних конференціях, конгресах та таких міжнародних форумах, як International Students Congress (м. Брно, Чехія) та Dental Congress Georgia-Ukraine (м. Батумі, Грузія). Найбільш яскравими представниками СНТ були такі молоді науковці, як Мирослав Гончарук-Хомин, Остап Белей, Михайло Сливка, Роман Маруха, Сергій Крічфалушій, Артур Лях.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери.

На зустрічі з роботодавцями були присутні: власник стоматологічної клініки Петер Джупа (Словаччина), який за сумісництвом працює доцентом кафедри терапевтичної стоматології, директорка університетської стоматологічної поліклініки Ляхіна М. В., представники приватних практик м. Ужгорода (директор ТОВ «Медичний центр «Vitrus» к. мед. н. Русин В. В., який за сумісництвом працює доцентом кафедри стоматології післядипломної освіти з курсом терапевтичної та ортопедичної стоматології та головний лікар ТОВ «Стоматологічна клініка «Д/М» Мельничук Д. В., який за сумісництвом працює старшим викладачем тієї ж кафедри). Було з'ясовано, що роботодавці безпосередньо залучені до процесу створення ОНП «Стоматологія» та інших процедур забезпечення її якості як партнери, хоча одночасно вони є співробітниками ЗВО. Також, роботодавці є рецензентами ОНП «Стоматологія», беруть участь в обговоренні та оновленні ОНП на засіданнях робочої та наукової комісії, Вченої ради. Пропозиції щодо покращення ОНП у 2019 році стосувалися сучасних принципів діагностики та лікування стоматологічних захворювань за такими напрямками: дослідження молекулярної мікробіології ротової порожнини, дентальної альвеолярної імплантації. ЗВО є основним роботодавцем для здобувачів ступеня доктора філософії, так як переважна більшість випускників саме тут працевлаштовуються, а також в ЛПЗ різної форми власності міста Ужгород та Закарпатської області. Проте згідно спостережень ЕГ участь роботодавців в перегляді ОНП мала більш формальний характер. Кращою практикою вважаємо залучення до освітнього процесу провідних європейських фахівців, що поліпшує якість освітніх послуг та дозволяє здобувачам бути конкурентоспроможними не тільки на ринку України та поза її межами. При цьому для більш об'єктивної та неупередженої оцінки ОНП, на думку ЕГ, слід залучати незалежних роботодавців, що не є співробітниками профільних кафедр ЗВО.

4. Існує практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми.

Траєкторія працевлаштування випускників ОНП «Стоматологія» розпочнеться із першим випуском здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня у 2020. Здобувачі докторів філософії, що здобувають освіту на стоматологічному факультеті в аспірантурі, більшою мірою працевлаштовані як науково-педагогічні працівники ЗВО. Здобувачі ОНП також ведуть лікувальну практику як співробітники університетської стоматологічної поліклініки, обласної стоматологічної поліклініки (пацієнтами є жителі міста Ужгород, працівники та студенти ДВНЗ УжНУ) стоматологічні послуги є безкоштовними. ЕГ рекомендується створити інформаційну базу випускників за ОНП, для відслідковування їх працевлаштування, підтримання контактів з метою залучення до процедур оновлення, моніторингу ОНП.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми.

Моніторинг здійснював відділ аспірантури та докторантури ЗВО з метою виявлення та вчасного реагування на недоліки ОНП «Стоматологія». За результатами моніторингу визначено, що здобувачі, гарант ОНП, адміністрація є активними учасниками щодо реагування на виявлені недоліки в освітньо-науковій програмі. Під час останнього перегляду програми більшість рекомендаційних змін було враховано: розширили особливості ОНП відповідно наукових досягнень науково-педагогічного складу та діючих науково-дослідних тем на факультеті; вдосконалено організацію процесу індивідуальної траєкторії аспіранта із дисциплін вибіркового циклу; виділені питання щодо виконання принципів академічної доброчесності. Вдосконалено і розширено методи навчання, електронне, інформування через сайт університету здобувачів. Планове проведення моніторингу задоволеності здобувачами всіма компонентами ОНП забезпечує можливість адекватного реагування на недоліки. На думку ЕГ, недоліком ОНП щодо даного підкритерію є відсутність моніторингу методичного та інформаційного забезпечення освітнього

процесу. В зв'язку з цим ЕГ рекомендується ЗВО створити сектор моніторингу або призначити відповідальних осіб за моніторинг для забезпечення внутрішньої оцінки та аналізу якості освіти, а також методичного та інформаційного забезпечення навчального процесу. Окрім того, доцільно проводити спрямоване опитування здобувачів ОНП щодо якості методичного та інформаційного забезпечення кожної освітньої компоненти після її закінчення.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема, зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій), беруться до уваги під час перегляду освітньої програми.

Оскільки акредитація є первинною, результатів зовнішнього оцінювання якості вищої освіти, які беруться до уваги під час удосконалення ОНП, немає.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою.

Відповідно до програми роботи експертної групи під час проведення акредитаційної експертизи освітньо-наукової програми підготовки докторів філософії за спеціальністю 221 Стоматологія в ДВНЗ УжНУ були проведені робочі зустрічі з метою аналізу доступності матеріалів на сайті ЗВО. Експертна група констатує, що в ЗВО дотримуються політики як внутрішнього, так і зовнішнього забезпечення якості вищої освіти. Стейкхолдери продемонстрували компетентність та відповідальність у організації освітнього процесу за ОНП, відкритість до діалогу, щире бажання підвищити якість даної освітньої програми. З'ясовано під час інтерв'ювання, що проводяться наступні процедури для забезпечення якості вищої освіти: підготовка та оновлення ОНП, навчальних планів, робочих програм навчальних дисциплін, складання графіку освітнього процесу, проведення атестацій, оформлення документів при плануванні наукових робіт, тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 8.

Сильною стороною ОНП є спільна (колективна) діяльність усіх стейкхолдерів у процесі розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП, що здійснюється у демократичній формі. До процесу залучаються іноземні роботодавці.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 8.

На жаль у процес розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП залучаються роботодавці, які є одночасно співробітниками ЗВО, що надає йому формальний характер. На думку ЕГ, для більш об'єктивної та неупередженої оцінки ОНП слід залучати незалежних роботодавців, що не працюють на профільних кафедрах ЗВО, зокрема представників європейських ЗВО та стоматологічних клінік з огляду на подальше працевлаштування випускників ОНП. Для оцінки ефективності ОНП не передбачено врахування думки її випускників. Відповідно доцільним є створення інформаційної бази випускників, для відслідковування їх працевлаштування, підтримання контактів з метою залучення до процедур оновлення та моніторингу ОНП. Недоліком ОНП щодо даного підкритерію слід зазначити відсутність моніторингу методичного та інформаційного забезпечення освітнього процесу. В зв'язку з цим ЕГ рекомендує ЗВО створити сектор моніторингу або призначити відповідальних осіб за моніторинг для забезпечення внутрішньої оцінки та аналізу якості освіти, а також методичного та інформаційного забезпечення навчального процесу. Для більш чутливого реагування на побажання аспірантів доцільно застосовувати коротке анонімне анкетування на кафедрах по закінченню навчання з кожної конкретної дисципліни.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 8.

ЗВО послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми, зокрема що стосується залучення здобувачів та роботодавців. В академічній спільноті ЗВО сформована культура якості, яка сприяє постійному розвитку ОНП. Проте недоліками, що потребують усунення, є відсутність практики залучення незалежних роботодавців, зокрема закордонних; відсутність досвіду працевлаштування випускників ОНП; необхідність залучення здобувачів до оцінки якості методичного та інформаційного забезпечення ОНП шляхом спрямованого опитування; відсутність сектору моніторингу якості освіти, що повинен виконувати аналітичні функції.

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі і зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми.

ЕГ виявила, що права та обов'язки усіх учасників освітнього процесу регулюються наступними документами, з логічною навігацією на сайті університету у відкритому доступі для кожного: Статут <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/9268> Положення про організацію освітнього процесу <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/5951> Положення про організацію освітнього процесу здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/25262> Правила внутрішнього розпорядку <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/453> Всі правила, процедури, положення, нормативно-правові акти та документи, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу є абсолютно зрозумілими та чіткими для всіх учасників освітнього процесу.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті відповідний проект з метою отримання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін.

У ЗВО впроваджена позитивна практика щодо оприлюднення на своєму офіційному веб-сайті проектів ОНП відповідно до термінів реалізації з метою одержання зауважень та пропозиції заінтересованих сторін (стейкхолдерів). Проект ОП <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/24758>.

3. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному веб-сайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства.

ОНП галузі знань 22 "Охорона здоров'я" спеціальності 221 "Стоматологія" розміщена на сайті Університету за адресою <https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/24774>. для інформування всіх зацікавлених. ОНП, робочі програми навчальних дисциплін, нормативні документи, які регламентують права та обов'язки здобувачів, науково-педагогічних працівників розміщена на сайті університету у вільному доступі. Здобувачі третього рівня вищої освіти та науково-педагогічні працівники ознайомлені із наведеними документами. Вся інформація на сайті відкрита, доступна, необхідні матеріали можна знайти через систему пошук.

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 9.

Веб-сайт університету сучасний повністю зрозумілий, відкритий, чіткий, з чіткою навігацією пошуку, структурований, на якому викладено достовірну інформацію та нормативно-правові документи для реалізації ОНП.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 9.

Електронний ресурс ЗВО не містить результати опитування різних груп стейкхолдерів щодо формування цілей та ПРН ОНП, а також оцінки ефективності її функціонування. На думку ЕГ, результати та аналіз усіх проведених анкетувань серед усіх груп стейкхолдерів стосовно розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду ОНП повинні знаходитися у вільному доступі на електронному ресурсі ЗВО, щоб зробити процедуру більш прозорою.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 9.

Загалом під час акредитації виявлена відповідність щодо прозорості та публічної діяльності університету. Проте недостатньо публічним в контексті критерію 9 є процес формування цілей та ПРН ОНП, а також оцінки ефективності її функціонування щодо оприлюднення результатів опитування.

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад'юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю.

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам аспірантів, тому що, по-перше, містить дисципліни за спеціальністю. Так, ОК професійної спрямованості «Клініко-експериментальне обґрунтування застосування сучасних стоматологічних технологій та експертна оцінка якості лікування та профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей і дорослих» в значній мірі дозволяє формувати навички не тільки прикладного характеру щодо лікувально-діагностичного процесу в стоматологічній практиці, а й, насамперед, низку навичок наукового дослідження в стоматології. По-друге, дозволяє обрати ВК, що відповідають тематиці їх наукових досліджень. Наприклад, як зазначив здобувач Алмаш В. М., свій вибір ВК він здійснював за тематикою дисертаційного дослідження, обравши ВК «Лазеротерапія. Фотодинамічна терапія». Таким чином, під час бесіди зі здобувачами встановлена відповідність змісту ОНП їхній науковій діяльності. Проведений ЕГ аналіз тем дисертаційних робіт здобувачів та перелік ВК підтвердив можливість реалізації даного алгоритму вибору ВК. ВК відповідають темам кафедральних НДР, темам освітньо-кваліфікаційних робіт здобувачів. Для реалізації своїх наукових інтересів здобувач має можливість постійного вільного спілкування з науковим керівником, викладачами, навіть в режимі карантину, що було зазначено під час співбесіди з Гарантом ОНП. По-третє, до навчального плану включені дисципліни, що забезпечують методологічні та викладацькі компетентності аспіранта. Такі ОК як «Іноземна мова для комунікації у науково-педагогічному середовищі», «Теорія та методологія класичної та сучасної філософії», «Презентація наукових результатів, створення об'єктів інтелектуальної власності та управління науковими проектами», «Сучасні інформаційні технології» забезпечують оволодіння такими компетенціями науковця як ведення спілкування з іноземними колегами, кваліфіковане відображення результатів своїх досліджень в наукових статтях, доповідях на конференціях, сучасною методологією наукового дослідження, тощо. Поруч з тим, на думку ЕГ, для більш якісної підготовки здобувачів щодо опрацювання результатів наукових досліджень бракує дисципліни «Біостатистика», де вони б могли ознайомитись з найбільш прогресивними методами статистичного аналізу для збільшення рівня якості публікацій. Ще одна дисципліна, яка на думку ЕГ, може бути введена до ОНП це «Академічна доброчесність», або ж дисципліни, спрямовані на вивчення такого аспекту діяльності науковця, як етика наукового дослідження. ОК «Інновації в сучасній педагогіці, організація та проведення навчальних занять» забезпечує підготовку здобувача до викладацької діяльності у закладах вищої освіти за спеціальністю «Стоматологія». Проте, як зауваження до ОНП, слід назвати відсутність в навчальному плані педагогічної практики. Окремо слід зазначити спроможність ЗВО сформулювати разову спеціалізовану вчену раду для атестації аспірантів з ОНП «Стоматологія».

2. Наукова діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямові досліджень наукових керівників.

Результати проведеного ЕГ аналізу даних, приведених у додатку 5, свідчать про те, що тематика НДР здобувачів планується у рамках кафедральних НДР та відповідає напрямкам наукових шкіл ЗВО зі спеціальності. Теми наукових досліджень аспірантів дотичні напрямкам досліджень наукових керівників. Відповідність наукової діяльності здобувачів визначається однаковістю ключових слів відповідних публікацій. Так, як приклад, теми НДР аспіранта Костенко О.Є. «Клініко-лабораторне обґрунтування вдосконаленого методу дезінфекції ортопедичних супраструктур при застосуванні двоетапної дентальної імплантації», аспіранта Онисько Ю. М. «Вплив негайного навантаження ортопедичних конструкцій з опорою на дентальні імплантати на успішність реабілітації хворих з дефектами зубних рядів», аспіранта Оніпко Є.Л. «Особливості планування імплантації та концепція вибору ортопедичних конструкцій з опорою на дентальні імплантати при реабілітації хворих з повною та частковою вторинною адентією» відповідають напрямку досліджень їх наукового керівника, д.мед.н., професора Потапчука А.М., про що свідчить бібліографія його публікацій у фахових виданнях, наданих ЕГ, за ключовими словами «імплантат», «фактор ризику», «періімплантит», «остеоінтеграція». Також теми зазначених освітньо-кваліфікаційних робіт аспірантів відповідають НДР кафедри стоматології післядипломної освіти з курсом терапевтичної та ортопедичної стоматології «Біологічний вплив йод-фторного дефіциту в навколишньому середовищі та забруднення території екосистеми Верхнього Полісся на інтенсивність клінічного перебігу патології

щелепно-лицевої ділянки. Сучасні методи діагностики та особливості комплексного лікування» (державний реєстраційний № 0119U101917). Дотичні теми НДР здобувачів науковим напрямкам проф. Фери О.В., Романової Ю. Г., Костенка Є. Я., Клітинської О. В., Кулигіної В. М., доц. Горзов Л.Ф., Жеро Н. І., Добровольської М. К., Костенко С. Б., Локоти Є.Ю. Проте відповідність досліджень проф. Горицького В.М., доц. Брехлічука П. П. за ключовими словами є не настільки однозначною, хоча, безсумнівно, представлені роботи відповідають напрямку хірургічної стоматології, за якими заплановані НДР аспірантів.

3. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо).

Слід відзначити високий рівень фінансування різних форм організаційного та матеріального забезпечення ОНП «Стоматологія». При цьому, за словами директора Науково-дослідницького і навчального Центру молекулярної мікробіології та імунології слизових оболонок, проф. Бойко Н. В., фінансування НДР здобувачів здійснюється через декілька механізмів: безпосередня закупівля ЗВО за рахунок бюджетних коштів обладнання, реактивів, тощо, через заявку на стоматологічний факультет; залучення коштів грантів (на момент акредитації їх було 3, планувалось ще 5). Так, на момент акредитації, за словами проф. Бойко Н.В., в умовах Науково-дослідницького і навчального Центру молекулярної мікробіології та імунології слизових оболонок виконується 8 дисертаційних робіт здобувачів ОНП «Стоматологія». Професійна підготовка здобувачів відбувається в умовах Університетської стоматологічної клініки та чотирьох науково-навчальних центрів, що працюють при УжНМУ, що підтвердили під час співбесіди їх керівники, проф. Костенко Є. Я., проф. Бойко Н.В., проф. Потапчук А. М., Ляхіна М. В. В додатку 3 також наводяться договори про співпрацю. Директор бібліотеки М. Медвідь зазначила про можливість доступу здобувачів ОНП до наукової літератури. Під час співбесіди з аспірантами вони зазначали свою активну участь у конференціях молодих вчених, що проводяться ЗВО щорічно, де вони могли провести апробацію результатів своїх наукових досліджень, а також готувати майстер-класи професійної спрямованості, про що свідчить інформація за посиланням УжНУ » Анонси подій (uzhnu.edu.ua). Аспірант Мирослав Гончарук-Хомин заявлений лектором на засіданні клубу імплантології України в Закарпатті Анонси подій » Засідання 16 клубу імплантологів України в Закарпатті (uzhnu.edu.ua) Окремо слід зазначити, що, зі слів завідувача аспірантури Дешко Н. В., ЗВО фінансує публікації здобувачів у міжнародних виданнях, використовуючи систему преміювання.

4. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для долучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проектах тощо.

ЗВО забезпечує залучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю «Стоматологія», зокрема через виступи на конференціях, публікації в іноземних журналах, участь у спільних дослідницьких проектах (договори про співпрацю, перелік публікацій у міжнародних наукометричних базах Scopus та Web of Scince, а також у фахових виданнях, рекомендованих МОН України, приводиться у додатку 7). Аспіранти факультету долучаються до міжнародної академічної спільноти у якості учасників та співорганізаторів міжнародних конференцій, що проходять щороку на стоматологічному факультеті, Анонси подій » Міжнародний симпозіум "Регенеративні технології в стоматології" (uzhnu.edu.ua) Анонси подій » 9 Міжнародна стоматологічна конференція студентів та молодих вчених 20-21 березня 2020 року м. Ужгород. (uzhnu.edu.ua) Анонси подій » 8 Міжнародна стоматологічна конференція студентів та молодих вчених (uzhnu.edu.ua) Анонси подій » Стоматологічний факультет УжНУ запрошує на 7 Міжнародну стоматологічну конференцію студентів та молодих вчених 20-21 квітня 2018 року (uzhnu.edu.ua) Здобувач М. Гончарук-Хомин є секретарем Ukraine Association of Forensic Odontology (UAFO) Українського осередку міжнародної організації міжнародної фахової асоціації International organization for forensic odontostomatology iofos.eu Під час співбесіди Гарант ОНП зазначав про можливість проведення наукових досліджень, зокрема отримання шліфів кісткової тканини для НДР здобувачів ОНП «Стоматологія» у лабораторії в Дебреценського університету (Угорщина), з якими у УЖНМУ є договір про співпрацю (як приклад, НДР здобувача Костенка О.Є., Ониська Ю. М.). Аспіранти кафедри ортопедичної стоматології брали участь у Міжнародному медичному конгресі у Варшаві в травні 2017 року 13th-Warsaw-International-Medical-Congress-Abstract-Book.pdf (wum.edu.pl). Згідно наданого ЗВО переліком статей здобувачів ОНП «Стоматологія», представленому у додатку 7, за звітний період здобувачі мають 20 наукових публікацій, які індексуються в міжнародних базах Scopus та Web of Scince. Проте слід зазначити, що 11 з них належать одному автору – Гончаруку-Хомину М. Кількість публікацій здобувачів у фахових виданнях України – 54, закордонних – 12. На жаль, краща практика для введення здобувачів у міжнародну академічну спільноту, стажування кожного аспіранта за кордоном впродовж навчання, на ОНП відсутня. Натепер обсяг подібного роду стажування недостатній (Іваськевич В.З., Данко Е.).

5. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються.

Наукові керівники аспірантів приймають участь у дослідницьких проектах, результати яких регулярно публікуються та практично впроваджуються. Так, проф. Костенко Є. Я. є головою Ukraine Association of Forensic Odontology

(UAFO) Українського осередку міжнародної організації міжнародної фахової асоціації International organization for forensic odontology iofos.eu. Д.мед.н., проф. Клітинська О.В. є автором та координатором програми «Здорова усмішка дітей Закарпаття» та має відповідні публікації цього напрямку. УжНУ » Кафедра стоматології дитячого віку » Про нас (uzhnu.edu.ua). Наукові керівники аспірантів активно публікуються (не рідше ніж раз на два роки, головним чином у співавторстві) <https://scholar.google.com/citations?user=OX6HmwMAAAAJ&hl=ru;> <https://scholar.google.com.ua/citations?user=5nwh3ToAAAAJ&hl=ru;> <https://scholar.google.com.ua/citations?user=Lw6WtwYAAAAJ&hl=ru;> <https://scholar.google.com.ua/citations?user=AOEJNnAAAAAJ&hl=ru;> <https://scholar.google.com.ua/citations?user=l4w2Jf8AAAAJ&hl=ru;> <https://scholar.google.com/citations?user=5YNMDSoAAAAJ&hl=ru> та ін.

6. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

У межах ОНП функціонують та не порушуються практики дотримання академічної доброчесності науковими керівниками та аспірантами, що неодноразово наголошувалось під час спілкування зі здобувачами та академічним, технічним персоналом. Публікації і наукові роботи аспірантів та їх керівників проходять перевірку на наявність академічного плагіату за допомогою антиплагіатної програми UNICHECK, що чітко було описано, із зазначенням конкретних прикладів, у відомостях із самооцінювання. В той же час встановлена певна розбіжність з «Положенням про академічну доброчесність» (<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/infocentre/get/12223>), в якому йдеться про застосування спеціалізованої програми «Unplag». До того ж учасники ОНП публікуються у виданнях, що мають практику обов'язкової перевірки на антиплагіат. У самозвіті щодо цього підкритерію описується процедура перевірки наукових робіт здобувачів та співробітників шляхом застосування антиплагіатних програм, що на думку ЕГ не є вірним розумінням академічної доброчесності, насамперед, як технічної процедури запобігання академічного плагіату, тоді як це поняття, яке має значно більший зміст. Покращити ОНП з цих позицій може введення у ОНП ОК «Академічна доброчесність». Також на електронних ресурсах відсутня інформація щодо заходів ЗВО для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності. Під час співбесіди з різними фокус-групами, керівництвом, академічним персоналом, представниками комісій/служб, дотичних до наукової складової навчання та атестації аспірантів, цей механізм також не вдалось простежити. На думку ЕГ, вищезазначені заходи повинні бути прописані у відповідних положеннях.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Сильні сторони та позитивні практики у контексті Критерію 10.

Змістовний аналіз представленої ОНП дозволяє стверджувати про наявність «критичної маси дослідників», які спільно працюють в одному руслі наукового пошуку із залученням підтримки іноземних партнерів. За цих обставин ОНП здатна забезпечити повноцінну освітню та наукову підготовку аспірантів за рахунок розмаїття можливостей для презентації, апробації, обговорення результатів НДР та консультації з їх приводу. ОК та ВК ОНП максимально наближені до тематики освітньо-кваліфікаційних робіт здобувачів, що полегшує проведення наукових досліджень. Тематика НДР здобувачів планується у рамках кафедральних НДР та відповідає напрямкам наукових шкіл ЗВО зі спеціальності. Теми наукових досліджень аспірантів дотичні напрямкам досліджень наукових керівників. Сильною стороною ОНП є високий рівень фінансування різних форм організаційного та матеріального забезпечення ОНП «Стоматологія» за рахунок бюджетних та грантових коштів. ЗВО фінансово забезпечує залучення здобувачів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю «Стоматологія», зокрема через виступи на конференціях, публікації в іноземних журналах, участь у спільних дослідницьких проєктах Наукові керівники аспірантів, широко відомі вчені не тільки в Україні, а й за кордоном, приймають участь у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та практично впроваджуються. ЗВО спроможній організувати разову спеціалізовану вчену раду зі спеціальності «Стоматологія» згідно наданій інформації про професорсько-викладацький склад. ЗВО здійснюється безкоштовна перевірка НДР за допомогою придбаних антиплагіатних програм.

Слабкі сторони, недоліки та рекомендації щодо удосконалення у контексті Критерію 10.

У ОНП бракує таких дисциплін як «Біостатистика» та «Академічна доброчесність», що дозволяють повноцінну підготовку здобувача до проведення наукових досліджень та презентації їх результатів. До того ж покращити рівень викладацької діяльності за спеціальністю можливо за рахунок введення в НП педагогічної практики. Рекомендується збільшити кількість публікацій у виданнях, проіндексованих у базах даних Scopus та Web of Science. Як кращу практику для введення здобувачів у міжнародну академічну спільноту, рекомендується впроваджувати стажування здобувачів за кордоном впродовж навчання на ОНП. Розуміння академічної доброчесності, насамперед, як процедури запобігання академічного плагіату із застосуванням технічних засобів, є однобічним, тоді як це поняття, що має значно більший зміст. Покращити ОНП з цих позицій може введення у ОНП ОК «Академічна доброчесність». ЕГ встановлена розбіжність щодо програм перевірки на антиплагіат, які застосовуються у ЗВО. Так, у відомостях із самооцінювання та на сайті зазначається про використання програм Unicheck та Strikeplagiarism

(<https://www.uzhnu.edu.ua/uk/news/fakultety-uzhnu-matymut-zmogu-pereviryty-naukovi-roboty-Strikepla.htm>), а в «Положенні про академічну доброчесність» йдеться про «Unplag», що потребує корекції. На електронних ресурсах, зокрема у відповідних положеннях, відсутня інформація щодо заходів ЗВО для виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

Обґрунтування рівня відповідності Критерію 10.

Зміст ОНП відповідає науковим інтересам здобувачів і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності за спеціальністю «Стоматологія». Наукова діяльність здобувачів відповідає напрямові досліджень наукових керівників. ЗВО організаційно та матеріально забезпечує в межах ОНП можливості для проведення і апробації результатів наукових досліджень у вигляді регулярних конференцій, забезпечує доступ до лабораторій, обладнання, бібліотеки. ЗВО забезпечує можливості для залучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю. Існує практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та практично впроваджуються. ЗВО забезпечує дотримання академічної доброчесності у науковій діяльності наукових керівників та аспірантів. Проте ОНП потребує доопрацювання щодо оптимізації освітньої компоненти, розширення досвіду міжнародної співпраці. У ЗВО також не відпрацьований механізм виключення можливості здійснення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності.

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	В
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми	В
Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	В
Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою	В
Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	В
Критерій 6. Людські ресурси	В
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	В
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	В
Критерій 9. Прозорість та публічність	В
Критерій 10. Навчання через дослідження	В

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>додаток 1.pdf</i>	qEqBlmHKEO+QOzacduQZWjXyUrn/cYnfq3HJOcvv QIA=
Додаток	<i>додаток 2.pdf</i>	CqjVXzVVAqPBdZ8ZGmU6hDmoxZWuKQsRfCgCE K2firM=
Додаток	<i>додаток 3.pdf</i>	gjLZ/a5Jynt4cPSWdhwHkAC6Mv5kC2D3KZO555e aZI=
Додаток	<i>додаток 4.pdf</i>	nC1nMPbo8pxlSK91r3Lrg6UqsIy3Eoh3GeHmua7oL WM=
Додаток	<i>додаток 5.pdf</i>	pzryZamIMVetNO6s+3M9vUDtcYjrRdUSBIQkVom4 5p4=
Додаток	<i>додаток 6.pdf</i>	VP/AoVG42GUkzsZXXxbYX5NXOfboBoOPIAVe1Tt Wyys=
Додаток	<i>додаток 7.pdf</i>	N4WA4wt1bpet69+p7tqaYQEvdhWOxoi8l63yMLan HvY=
Додаток	<i>додаток 8.pdf</i>	CTw6wZUucVkyuIbawGiULEXjSjKUDLQujJBtIsJG 1s=
Додаток	<i>додаток 9.pdf</i>	c1BfOVO3bDuGspDfpxlODgQ8K59GjvIvQzEJIdiriT M=
Додаток	<i>додаток 10.pdf</i>	yFdwQR7qDvPYQLlilFWydl8eyAnTlljOumRnO6Q/B zE=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і добросовісно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Фастовець Олена Олександрівна

Члени експертної групи

Удод Олександр Анатолійович

